

SLOVENE

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V spravi prejemam mesečno . . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Ilustrati:
 Enostolpna petitvrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15 "
 za trikrat . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Paročno oznamilo, zahvale, očitnice itd.:
 enostolpna petitvrsta po 2 v.
Poslano:
 enostolpna petitvrsta po 40 v.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 dolge in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Avstrija in Italija.

Odkar se je pričela vojska, se ugiba o zadrževanju našega južnega zaveznika. V zadnjem času je pa to ugibanje zadobilo poseben značaj. Razširjujejo se vznemirljive vesti in se dobe ljudje pri nas, ki mislijo, da je Lah že skoraj tukaj.

Temu nasproti je prav, da nekoliko podučimo javnost na podlagi zanesljivih informacij, ki smo jih dobili iz prvovrstnega vira.

Pred vsem konstatujemo, da je dose-
 dajno vedenje Italije nasproti Avstriji po-
 vsem korektno. Glasom avstro-laške po-
 godbe Italija v danem slučaju nima druge
 obveze, kakor varovati strogo nevtralnost.
 To dolžnost je Italija doslej spoštovala in ni
 vzroka dvomiti, da jo bo tudi v bodoče.

Našli so se pa pri nas ljudje, ki skriv-
 nostno pripovedujejo eden drugemu na
 uho, da avstro-laška zvezna pogodba »po-
 teče sredi februarja« — ali pa, da je Itali-
 ja obvezana »samo šest mesecev varo-
 vati nevtralnost, potem ima pa proste
 roke«.

A to vse je neresnično, gola izmišljotina. To vemo iz prvega vira. Nasprotna
 vesti se razširja izključno od strani, ki
 niti pojma nimajo o vsebini pogodbe.

Avstro-laška zvezna pogodba je v
 polni veljavi in sploh ne poteče leta 1915,
 temveč šele pozneje. Diplomatični odno-
 šaji med Avstrijo in Italijo so do današnje-
 ga dne korektni in prijateljski.

Hujskarije proti Avstriji, ki se opaža-
 jo v Gornji Italiji, izvirajo od neodgovor-
 nih ljudi. Srednja in Spodnja Italija je mir-
 na in hoče mir ohraniti. A tudi v Gornji
 Italiji se širi čedalje večji odpor treznega
 prebivalstva zoper izvestne hujskarije,
 ki izvirajo v prvi vrsti od podkupljenega
 časopisja in plačanih agentov.

Merodajni elementi v Italiji so za po-
 šteno, častno politiko. Kršenje zvezne po-
 godbe pa bi bilo nečastno dejanje, koje
 odklanjajo vladajoči krogi v Italiji tem bolj,
 ker bi s takim činom zgubila Italija za-
 upanje za vse bodoče čase in bi se ne mo-
 gla pri nobeni zvezni kombinaciji več resno
 upoštevati.

Da ima Italija v teh resnih časih, ko
 divja svetovni orkan, več vojaštva na no-
 gah in pridno vežba za orožje sposobne
 državljane, je samo po sebi umevno. To
 delajo sedaj vse nevtralne evropske drža-
 ve: Švica, Švedska, Rumunija, Bolgarija,
 Grška itd. itd. Vsak se za vse slučaje pri-
 merno zavaruje. — Tudi Avstrija je na vse
 strani previdna in ne zamudi ničesar. —

Do današnjega dne se ni nič, prav nič
 zgodilo, kar bi opravičevalo trditve, da nas
 napade Italija. Ravno nasprotno je res: do

današnjega dne spolnuje Italija svoje zvez-
 ne dolžnosti napram Avstriji.

Da bi Italija hotela lastnomočno raz-
 trgati pogodbo, ki nosi lastnoročni podpis
 laškega kralja, za to ni prejuda v zgo-
 dovini savojske dinastije. S.—

Mirovni urad v Genevi.

Budimpešta, 19. januarja. Listi ob-
 javljajo pogovor svojega sodelavca s
 papeževim prelatom in poslancem dr.
 Aleksandrom Giessweinom, ki se je z
 genovske mirovne konference vrnil v
 Budimpešto. Prelat je med drugim iz-
 vajal: »Ime urada se glasi: »Bureau de
 la paix.« Člani za kongres se volijo
 vsako leto. Mirovni urad šteje 36 član-
 nov iz vseh držav, tako da odpadeta
 na vsako državo po dva do trije člani.
 Francosko uradno ime bi se lahko
 prevedlo tako: Ravnateljski svet zveze
 mirovni družb. To je komisija, ki je
 dne 6. t. m. zborovala v Bernu. Sej se
 je udeleževalo 16 članov, ostali so po-
 oblastili zastopnike, tako na primer
 francoski člani, ki so svojo nenavzoč-
 nost opravičili s tem, da so v vojni
 službi. Sejam ravnateljskega sveta je
 predsedoval belgijski senator La Fon-
 tain. Italijanski odposlanec je vložil
 predlog, da komisija protestira proti
 temu, da se je kršila nevtralnost Lu-
 ksemburga in Belgije. Obenem je hotel
 protestirati tudi proti avstro - ogrske-
 mu ultimatu Srbiji, vendar ta predlog
 iz oportunističnih razlogov ni prišel na
 dnevni red. Odredilo se je glasovanje
 o tem Girettijevem predlogu; pol gla-
 sov je bilo zanj, pol proti. Končno je
 odločil predsednikov glas, da se raz-
 prava o tem vprašanju odgodi na po-
 znejši čas. Glavni predmet komisijskih
 sej pa so bila posvetovanja, kako vzdr-
 žati mednarodne interese začasa vojne.
 V to svrhu se je sestavil poziv na med-
 narodne zveze in intelektualno družbo,
 da mednarodni odnosi na tem polju
 ne prenehajo in da se po vojni znova
 začne mirno sporazumevanje in skup-
 no delovanje. Poziv s tega stališča
 graja vsa prizadevanja, ki so nastala
 povsod brez razlike narodnosti, da se
 needinost zanese tudi v znanstvene
 kroge. Seje so potekale v spraviljivem
 razpoloženju; četudi so se porajale raz-
 like v mnenju, vendar se je s pojasnili
 vse poravnalo. Tako se je na primer
 pokazalo, da so posamezni zapadno-
 evropski delegati jako malo poznali
 naš državnopravni položaj in zlasti tu-
 di narodnostne razmere. Izraženo je
 bilo tudi mnenje, naj bi se posameznim

narodnostim dala pravica, da same
 odločijo svojo državno pripadnost in
 se priklonijo državi, kateri sami hoče-
 jo. Pojasnil sem državnopravno in go-
 spodarsko nemogočnost tega mnenja.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Ljubljana, 19. jan. 1914.

Predsedstvena naznanila.

Sejo vodi župan dr. Tavčar; overo-
 vateljema zapisnika imenuje občinska
 svetnika Bahovec in Likozarja. Župan
 izjavi sožalje gospodu občinskemu
 svetniku Bahovcu (S. L. S.), čegar sin
 je umrl junaške smrti na srbskem bo-
 jišču. Gosp. Bahovec se županu takoj
 zahvali. — Na upravno sodišče se vložijo
 pritožba radi 20.000 K, ki naj bi jih ob-
 čina pobrala za deželno doklado; na
 notranje ministrstvo se vložijo pritožba,
 ker je deželna vlada izjavila, da mesto
 nima več pravice pobirati tlakovine;
 eventuelno naj se vložijo tudi pritožba
 na upravno sodišče. Izreče se zahvala
 več strankam, ki so darovale večje
 zneske, namenjene ranjencem in svoj-
 cem padlim vojakom.

Linc in Ljubljana.

Župan pove, da je poslala občina
 v Linc proračun; priporoča ga v čita-
 nje, ker kaže, da prenašajo Linčani ve-
 liko večje doklade kakor Ljubljančani.

Osebnostne zadeve.

V kuratorij mestnega dekleškega
 liceja so bili koncem seje izvoljeni za
 poslovnost dobo od leta 1915 do 1917 ga.
 dr. Tavčarjeva, dr. Kokaljčeva, dr. Tril-
 ler (predsednik), Dimnik, Rudovernik,
 Mally, Likozar, Planinšek, Ružička. S.
 L. S. je volila Jegliča, Nemci so oddali
 prazne glasovnice.

Pravila kreditnega društva Mes-
 tne hranilnice se izpremenijo v tem smi-
 slu, da se sme posojati ne samo obrtni-
 kom in trgovcem, marveč tudi drugim
 osebam. Najvišje posojilo sme znašati
 30.000 (prej 40.000) kron. V izrednih
 slučajih se sme posoditi tudi več.

Zadeve finančnega odseka.

Poročevalec Likozar predlaga, naj
 se povzra prispevek mestne občine
 dnevnemu zavetišču od 20 na 28 vin.,
 in sicer za kosilo 16, za kruh pa 12 vin.

Občinski svetnik Jeglič.

izvaja: Dandanes se na vseh straneh
 opravičeno priporoča varčnost, zato se
 mi ne vidi umestno, da si tukaj nakla-

da mestna občina stroške, katerim bi
 se prav lahko izognila, ne da bi pod-
 poro komu krajšala. Zavetišče je bilo
 namreč od časa mobilizacije nastanje-
 no in združeno v Rokodelskem domu z
 onim, ki ga oskrbujejo šolske sestre.
 Tu ni bilo nobenih drugih stroškov ka-
 kor za vsakega učenca po 20 vin. za
 dnevno hrano. Pritožbe proti tej uredbi
 ni bilo od nikoder, niti od voditeljice
 mestnega zavetišča, niti od šolskih se-
 ster, niti od vodstva navedenega zave-
 tišča. Kljub temu pa se je nekako
 umetno napravila ločitev in s tem so se
 povzročili mestu novi izdatki, kajti
 plačati bo sedaj dražjo hrano, postrež-
 bo, kurjavo in posebno pomožno učite-
 ljico. Vsi ti stroški so popolnoma nepo-
 trebni, ker so bili učenci v združenem
 zavetišču prav dobro oskrbovani. Z ozi-
 rom na to izjavljam, da naš klub ne
 more glasovati za predlog, ki obreme-
 njuje mesto po nepotrebnem.

Večina sklene, kar priporoča odse-
 kov poročevalec.

Mestni svet za državnim kolodvo-
 rom se proda vojnemu erarju za 2.50 K
 m² za zgradbo topničarskih delavnic.

Stavbne zadeve.

Dela in stavbni material za mest-
 no občino za triletno dobo 1915 do 1917
 dobe: Zakotnik stavbni les, Vodnik pe-
 sek, Trpince gramoz, Cihlař betonske ce-
 vi, Tönnies železne požiralnike. — Vza-
 me se na znanje razpis deželne vlade o
 regulaciji Ižanskega poto, Zvonarske
 ulice in Privozu. Odbori se poročilo o
 kolavdaciji in o končnih stroških ka-
 nalskih zgradb na Karlovski cesti,
 Privozu, Sredini in Gruberjevem na-
 brežju. Odkloni se priziv Josipa Marini-
 ka proti sklepu občinskega sveta glede
 regulacije nameravane Okrožne ceste.
 Odkloni se priziv Valentina Scagnetti
 proti stavbnemu dovoljenju magistrata
 za zgradbo neke lope v Metelkovi ulici.

Ubožna zadeva.

Odkloni se priziv Ane Heringove
 proti odmeri ubožne podpore po magi-
 stratu.

Zadeve elektrarne in vodovoda.

Odjemalcem, ki rabijo električni
 tok samo za rezervo, se povzra tok za
 razsvetljavo za 50 odstotkov, gonilno
 silo pa plačajo 6 vin. za hektovratno
 uro. — Podaljša se mestni vodovod v
 deželno blaznico na Studencu. — Reši
 se več prošelj za odpis večje porabe
 vode.

Engelbert Ganel.

je izstopil iz deželnega šolskega sveta.
 Volitev novega zastopnika v deželni
 šolski svet se izvrši v bodoči seji.

LISTEK.

Iz vojne.

Kokoši, golobi in vrane v vojni službi.

Sredstva za boj proti sovražniku so
 se pomnožila z uvedbo letal. Zelo važno
 je, da se nasproti letalu čim prej
 opazi. In tu se vsiljuje vprašanje, da-
 li bi se v to svrhu ne dale uporabiti tu-
 di zmognosti kake živali. Vsak pozna-
 valec živali je imel nešteto krat priliko
 občudovati oster vid ptičev. Koklja
 sviri svoja piščeta, še predno more
 človek opaziti roparsko ptico. Ravno
 tako se golobi ostro ozro proti nebu in
 brez giba gledajo v ono smer, kjer se
 pokaže kaka roparica, katero pa more
 človek še-le čez dalj časa ali pa s po-
 močjo daljnogleda ugledati. Ker imajo
 vsi ptiči izvrsten vid, bi imeli veliko
 izbiro. Vendar pa majhne ptice niso
 porabne, ker se boje tudi malih ropar-
 ic, ki jih je povsod dovolj. V poštev
 pridejo samo večji ptiči, ki so vztrajni
 in utrjeni proti vremenskim izpremem-
 bam ter jih je lahko gojiti. Tu so pred-
 vsem koši in golobi, ki sicer niso po-
 vsem utrjeni glede vremena, zato pa
 imajo to prednost, da jih je takoj in
 povsod dovolj dobiti. Te živali, ki so se

najbrže že navadile na letalce, bi se pa
 morale najprej dresirati t. j. naučiti bi
 se morale strahu pred letalci. To bi se
 dalo doseči na ta način: Živali se spra-
 vijo na vzvišen kraj, nad katerim bi
 se vsak dan večkrat prikazal letalec, ki
 bi prihajal bliže in bliže in potem na ta
 ali drugi način preplašil živali; lahko bi
 n. pr. sam ali pa druga kot letalec
 opravljena oseba z lahkim bičem na-
 gnala živali. Še bolj bi bili morda
 strelci iz revolverja. To bi se moralo to-
 liko časa ponavljati, da bi se v živalih
 takoj, ko bi opazile letalo, oglasil strah
 in bi zbežale. Kadar so živali tako da-
 leč, so sposobne za opazovalno službo.
 Da jim pa strah ne preide, se mora
 dresura vsak teden parkrat ponavljati.
 Kokoši in golobi bi utegnili razen le-
 talcev »markirati« le še večje roparice,
 ki so pa bolj redke in bi torej opazoval-
 ni službi ne delale prevelikih neprimikov.

Najboljše bi pa bile kot znanilke
 letal — vrane. Medtem ko sta potrebna
 dva človeka za istočasno opazovanje
 celega neba, zadostuje zato ena sama
 vrana. Njene oči so namreč tako
 ustvarjene, da vidi naprej in nazaj, in
 kar more človek videti le z daljnogle-
 dom, opazi vrana s prostim očesom.
 Vrane je vrhu tega lahko krmiti, so
 skrajno utrjene nasproti vremenu in
 tudi zelo pametne. Gre le za to, da se

dobi dovolj živih vran v roke, kar bi
 se dalo na ta ali drug loven način do-
 seči. Vsekakor bi bili dresirane vrane,
 kokoši in golobi dobri pomočniki v
 stražni službi proti sovražnim letalcem.

Zastrupljena voda za ranjence.

Polkovni zdravnik je doživel to-le:
 Oskrboval je ranjence — Nemce,
 Avstrijce, Ogrce, Ruse — v revnih ko-
 čah neke vasi na severnem bojišču, za
 katero se je bil vršil vroč boj. Neki ra-
 njeni lovec je prošil za požirek vode.
 Ker nisem imel trenutno nikogar na
 razpolago, pripoveduje zdravnik, sem
 poslal domačega gospodarja po vodo.
 Dolgo je izostal in ko se je vrnil, je ho-
 dil počasi z drsajočimi koraki in se ni
 ozrl vame. Ko je vojak spil vodo, so ga
 nenadoma popadli krči, vpil je, da je
 zastrupljen in kmalu je bil mrtel. Takoj
 sem dal pripeljati kmeta, ki se je tresel
 na vseh udih.

»Lopov, zastrupil si vojaka. Dam te
 ustreliti!«
 Zvijal se je v smrtnem strahu in
 zaječal:

»Ne, ne; ne jaz, marveč moja sino-
 va sta to napravila!«

Takoj sem ukazal pripeljati sino-
 va. Sanitetni vojniki so odšli in mi pri-
 vedli osemletnega in šestletnega dečka.
 »Ali sta to tvoja sinova?«

»Da, gospod!«
 »In ta dva naj bi bila zagrešila
 zločin?«

»Da, milostni gospod.«
 »Saj sta vendar še otroka ... In ti
 bi rad, da bi ju namesto tebe dal
 ustreliti?«

»Da, gospod.«
 Zgrozil sem se nad tem zavrženim
 lopovom, ki je ravnokar umoril brez-
 brambnega ranjenca, sedaj je pa hotel
 žrtvovati lastna otroka, da bi si rešil
 življenje.

Ni preteklo pol ure, in kmet je bil
 ustreljen. Otrokom se ni zgodilo nič
 žalega.

Slepo sovraštvo.

Neki ranjeni stotnik pripoveduje:
 Bilo je tedaj, ko smo prodrli v bli-
 žino Ivangoroda. Pregnali smo Ruse z
 nekega griča; z bajonetom v roki smo
 drli proti njihovim strojnim puškam.
 Zadnji Rusi so pometali orožje proč in
 dvignili roke. Izročil sem jih straži in
 prodiral s svojimi ljudmi naprej. Ne-
 nadoma se eden ujetnikov skloni, vz-
 ame nekemu ranjencu puško in ustrelil
 na našega poddesetnika, ki ga je stra-
 žil. Mož, oče več otrok, se zgrudi v sr-
 ce zadet, njegov morilec pa plane sko-
 zi našo vrsto in hoče ubežati. Vzamem
 puško, pomerim in sprožim. Rusova
 čepica se sama od sebe nekoliko vzdig-

Interpelacija občinskega svetnika Jegliča.

V novejšem času rastejo razne kramarske stojnice po mestu kakor gobe. So li te stojnice potrebne, tega sedaj ne bom razpravljaj, odločno pa trdim, da so stojnice, v katerih se prodajajo razne sladkarije v bližini šol, v veliko škodo. Tu se naravnost zapeljuje šolska mladina v zapravljivost, laž, goljufijo in celo tatvino. Otroci dobe od staršev denar za šolske in druge potrebe, toda porabijo ga za sladkarije, v šoli pa prosijo za zvezke itd., ali pa kar tiho sede v klopi. Pripetilo pa se je že ponovno, da so otroci dobili denar na zvit način ter ga pri stojnici zapravili. Priporočam g. županu, naj se stojnice v bližini šolskih poslopij ne dovoljujejo in že stoječe naj se prestavijo kam daleč od šole. (Župan: To zadevo pustim preiskati. — Javno sejo nato zaključijo.)

Važna aprovizacijska vprašanja.

Avstriji manjka žita in moke — na Ogrskem pa je obojega dovolj, tako da bi tudi mi od tam lahko in ceneje dobili zadostne množine, če bi se spravile naše najvišje cene v pravo razmerje z ogrskimi. Tudi v Avstriji se tu in tam še najdejo velike zaloge, pa z novembarsko vladno naredbo jih ni mogoče spraviti na dan. Vlada je takrat dobila pooblastilo, da na privatno zahteva odkupi zaloge zasebnikov. Na Ogrskem pa sme sedaj vlada brez vsake privatne zahteve rekvirirati vso moko in žito, kar ga ima kdo čez svojo potrebo. Tudi na Ogrskem se ne držijo natančno določenih najvišjih cen. Vsa ta vprašanja, posebno pa zadostni dovoz ogrske moke, bosti obe vladi v kratkem razpravljali v skupni konferenci.

Tudi pri nas bo morala vlada dobiti pravico sama od sebe rekvirirati odvisne žito ali pa strožje izvrševati prejšnje predpise.

Nove odredbe glede živil.

»Koresp. urad« poroča, da je dne 18. januarja izšla naredba skupnega ministrstva glede preskrbe poljedelstva z dušikovimi gnojili. Istega dne se je pod predsedstvom ministrskega predsednika grofa Stürgkha vršila konferenca o raznih aprovizacijskih vprašanjih. Konferenca so se udeležili ministri Heinold, Engel, Schuster, Forster, Zenkel in obilo strokovnjaških poročevalcev. Po daljši splošni debati o aktualnih aprovizacijskih vprašanjih se je govorilo o rekvizicijski naredbi ogrske vlade. Sklenilo se je tudi pri nas začeti z rekvizicijo, če bo potreba. Poročilo o naših razpoložljivih zalogah žita dopušča trditve, da je stanje naših zalog zelo razveseljivo in da bi morebitna rekvizicija imela znatne uspehe. Razgovarjalo se je tudi o naredbi glede novih določil za peke. V današnji ministrijski konferenci se je izrazila trdna odločnost, vse potrebno za preživitev prebivalstva odrediti z vso energijo.

Žitni monopol v Švici.

Pri nas še vedno razpravljamo o najvišjih cenah za žito in moko, Švica

pa je že sklenila žitni monopol. Zvezni svet je dne 12. januarja sklenil, da sme samo vlada uvažati žito, turščico in kloro. Te predmete kupuje in prodaja višji vojni komisar. Uvozno dovoljenje za ta živila se da samo tistemu Švicarju, ki je pred 12. januarjem nakupil blago v tujini. Ta uvozni in prodajni monopol je zvezni svet pripravil že od začetka vojne in ga je do tega napotilo posebno to, ker so Angleška, Francoska in Italija dovoljevale uvoz prekmorskega žita samo proti gotovim garancijam, da se žito ne bo izvažalo v Nemčijo in Avstrijo.

Razporeženje Amerike.

Rotterdam, 19. januarja. »Times« prinaša iz Washingtona dolgo brzojavko, ki v nasprotju z drugimi poročili poroča kaj pesimistično o razporeženju proti Angleški. Brzojavka trdi, da se množijo znamenja, da pridobiva nemška propaganda, ki hoče v Ameriki osnovati nemško-ameriško in irsko-ameriško politično organizacijo, ki naj prisili vlado, da opusti svojo previdno nevtralnost.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.
Artiljerijski boji v Galiciji in na Poljskem. — Odbit ruski napad v Bukovini. Dunaj, 19. januarja. Uradno se poroča: Na Poljskem in v Galiciji se vrše artiljerijski boji.

V Karpatih se ni nič zgodilo. Iz nekaterih krajev se poroča, da je vnovič zapadel debel sneg. Pri Jakobenyju v južni Bukovini je bil odbit ruski napad s težkimi izgubami za sovražnika. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Rusi na severnem Poljskem s težkimi izgubami vrženi nazaj.

Berlin, 19. januarja. Veliki glavni stan: Vreme je bilo zelo neugodno. Na vzhodnem Pruskem ni nič novega.

Pri Radzanowu, Biezunu in Sierpcu so bili Rusi s težkimi izgubami vrženi nazaj. Več sto ruskih ujetnikov je padlo v naše roke.

Zahodno od Visle in vzhodno od Pilice je položaj v splošnem neizpremenjen.

Njvišje armadno vodstvo.

Tako ob Nidi kakor tudi med izlivom Dunajca in Gorlicami se vrše silni artiljerijski boji, ki so vsekako pripravljalne odredbe. Skoro gotovo se vrši boj s težko artiljerijo. V enem zadnjih poročil ruskega generalnega štaba se omenjajo topovi zelo velikega kalibra, s katerimi Avstrijci ob Dunajcu obstreljujejo ruske postojanke. S tem se misli gotovo na naše 305 cm motorne baterije, katere so ob Nidi in ob spodnjem Dunajcu spravili v akcijo. Vsled bližine trdnjave Krakov smo v prijetnem položaju, da lahko pritegnemo tudi težke trdnjavske topove, ki neso tako da-

leč in s takim učinkom, da nam v zvezi s silnimi motornimi baterijami jamčijo za artiljerijsko premoč nad sovražnikom.

Seveda ne smemo pričakovati, da stojimo neposredno pred odločilnim uspehom; pač pa moramo s potrpljenjem zasledovati te zelo važne artiljerijske boje, ki skoro gotovo vpeljujejo velike dogodke. Napadi čez rečne nižine so zelo težavna podjetja in zahtevajo temeljite priprave. Najvažnejši pogoj je, da se sovražnik z daljšim artiljerijskim ognjem omaja.

Z zadovoljstvom bo vsak sprejel poročilo, da se je naši mali bukovinski skupini, kateri poveljuje polkovnik Fischer, posrečilo odbiti ruski napad, ki je bil izvršen z množičnimi silami in zadati Rusom težke izgube.

V Karpatih vlada zopet zimsko vreme. Ruska armada, ki šteje dva do tri armadne zbornice in ki nam stoji nasproti na črti Dukle (prelaz) — Uzok, je na gorske prehode poslala le manjše sile, glavna moč je pa ostala na črti Zmigrod—Dukla (mesto) — Komanca.

DOZDEVNO UMIKANJE RUSOV.

Berlin, 19. jan. Listi priobčujejo veliko pozornost vzbujajoč članek newyorškega »Heralda«, ki v prikritih besedah izjavlja, da je slabo vreme oviralo Ruse pri nadaljnjem prodiranju. Sedaj se vrše le neznatni spopadi med Dynowom in Gorlicami. Operacije so tako otežkočene, da se ruski generalni štab resno bavi z mislijo, vpeljati umikovalno premikanje, če se ne posreči vzeti v par dneh trdnjave Przemysl.

RUSI PRIČAKUJEJO BITKE NA CELI BOJNI ČRTI.

Bazel, 18. januarja. (Kor. ur.) Vojaški sotrudnik lista »Nowoje Wremja« piše: Izvedelo se je, da premikajo Nemci svoje čete za svojo bojno črto, kar dokazuje, da se sovražnik ne namerava umakniti. Računati moramo z novo, veliko bitko na celi črti, morebiti v popolnoma nepričakovanem trenutku.

RUSKA POROČILA.

Vojni poročevalci ruskih listov poročajo o skorajšnji ofenzivi v srednji Galiciji, ker se ne sme več trpeti nadaljnega razvoja avstrijske fronte. Zahodno od Visle se pričakujejo skorajšnji, skoro gotovo odločilni boji, ki so doslej le vsled neugodnega vremena izostali. Na obeh straneh se vrše velikanske priprave.

»Birshevijska Wjedomosti« poročajo, da so močvirja pred varšavskimi zunanjimi forti dragocena podpora za rusko defenzivo, ker do teh točk nemškega napada kljub silnim ruskim protiodredbam niso mogli zadržati.

RUSKE OPERACIJE PROTI VZHODNI PRUSIJI.

Rotterdam, 19. januarja. »Daily Telegraph« poroča iz Peterburga: Rusi pričajo važne operacije proti vzhodni Prusiji, kjer prodirajo tri ruske armade na 150 km dolgi črti. To dokazuje, da se je ruski generalni štab glede na usodo Varšave pomiril.

RUSI POSTAVILI PROTI AVSTRIJI IN NEMČIJI 45 ARMADNIH ZBOROV.

Nemški generalni štab je objavil dolgo pregledno poročilo o dosedanjih bojih z Rusi. Poročilo pravi med drugim, da so

Rusi pritegnili vse razpoložljive sile, predvsem sibirske in kavkaške armadne zbornice, tako da se lahko ceni skupna ruska moč proti Avstriji in Nemčiji na približno 45 armadnih zborov s številnimi rezervnimi divizijami.

BOMBE NAD VARŠAVO.

Berlin, 19. januarja. V neki semkaj dospeli številki »Ruskega Slova« je izračunano, da je bilo doslej vrženih na Varšavo 55 bomb, in sicer 27. septembra 3. oktobra 34, novembra 7 in decembra 11.

× × ×

RUSKA PREMOČ IZGINILA?

Milan, 19. jan. Stotnik generalnega štaba Kabiati dokazuje v listu »Perseveranza« na podlagi neke brzojavke velikega kneza Nikolaja Joffu-ju da je številna premoč ruske armade že izginila. Nemci se nahajajo v najboljšem položaju, da zamaše svoje luknje. Četudi se Rusom posreči poraziti Avstrijo, bodo potem vendar izčrpani in bodo našli nemško armado močnejšo kot kedaj prej.

RAZPOLOŽENJE V RUSIJI.

Berlin, 19. januarja. (Kor. ur.) Wolffov urad izvaja: Naš posebni poročevalec z vzhoda poroča o razpoložanju v ruskem narodu iz pisem, ki jih dobivajo ruski vojni ujetniki iz notranje Rusije. Govori se o veliki bedi, želji po miru, nezaupljivosti v ruska poročila o zmagah in o nevolji z vojaško službo. Značilno je, ker ne govora Rusi o vpoklicanju rezervnikov, marveč, da gonijo rezerviste proč. V nekem decembra odposlanem pismu iz gubernije Vladimir se nahajajo sledeči stavki: Pričakujemo, da se kmalu sklene mir. Znati hočeš, kaj da piše časopisje? Pišejo le o zmagah, a kdo vé, če je to res, kar se piše. Odgnali so tudi tvojega brata in našega sosedo. Kam, se ne vé. Tu je nastanjenih veliko Sibircev. Neko decembra iz gubernije Kaluga odposlano pismo izvaja: Še vedno nam ne dajo podpore. Prodati sem moral kravo, ker nimamo ničesar več. Danes so jih odgnali veliko, med njimi tudi stare ljudi, tudi tvojega strica. Kam, ne vemo. Navzoč sem bil nedavno, poroča dopisnik, ko so zaslišavali ruske ujetnike pešpolka št. 317, ki so se udali 31. decembra pri Kaligaszczu. Ljudje so se že nekoliko opomogli. Videlo se jim je, kako se vesele, ker so ujeti. Njih izpovedi, ki napravljajo vtis odkritosrčnosti, mečejo močno luč na strašne izgube, pa izredne napore in na razmere v ruski armadi. Ljudje pripovedujejo: Naše stotnije ne štejejo več kakor 140 moč, dasi so jih že štirikrat pomnožili s svojim nadomestilnim moštvom. Pomanjkanje častnikov se nadomesti iz vrst podčastnikov, a to niti približno ne zadostja. Stotnijam poveljujejo sploh poročniki, deloma tudi naredniki. Naš polk se je nahajal od avgusta naprej vedno v boju. V petih mesecih smo počivali le devet dni. Je li čudno, da naši ljudje goreče žele mir?

× × ×

GLAVNI ČASNIKARSKI STAN V KRAKOVU.

Krakovska »Gazeta Poniedzialkowa« 18. januarja poroča: Ena skupina glavnega časnikarskega stana, odposlana od vrhovnega poveljstva, si je pod strokovnim vodstvom zastopnika štaba artiljerije, majorja

ne, potem pa pade na zatilnik; mož se zgrudi in se ne gane več — zadel sem ga bil v zatilnik in krogla mu je dvignila črepinjo.

Antialkoholni božični prazniki v Rusiji.

Pravoslavni božični prazniki v Rusiji so potekali letos, kakor običajno druga leta. Kakor v mirovnem času, tako piše Štefan Graham v »Times«, je množica pobožnih vernikov napolnila cerkve. Pobožni božjepotniki so vrveli na historična božja pota in v vsaki hiši se je blestelo božično drevesce. Šele proti večerni uri sme vernik v spomin na rojstvo Izveličarja zavžiti riž, med in nekaj sadja. Miza v kotu se pokrije nato s slamo, počez pa je pogrnjen bel prt. Skleda, iz katere se je, simbolizira jasli, podarjena darila pa Izveličarja, ki si ga predstavljajo ležečega v jaslih. Proti polnoči gre vaška mladina med prepevanje cerkvenih pesmi, noseč zvezdo iz posrebrnjene lepence, na ceste. Rusija se nahaja sicer v vojni in velike livade poljske napolnuje stokanje in hropenje ranjenih vojakov, toda nad veliko rusko nižino vlada božji mir narave. V cerkvah molijo ženske, starčki in otroci, mladeniči manjkajo. Ori so na vojni. Na božični dan zavživa ruski kmet jako rad kulinarčne sadove. Miza je pokrita z vsemi mogočimi slaščicami. Letos manjka samo alkohol, ki je igral običajno pri takih slovesnostih najvažnejšo vlogo. Letošnji Božič se je praznoval v Rusiji brez alkohola, zato pa je stopil na njegovo mesto ruski čaj. Tudi v strelskih jarkih so seveda brez alkohola. Kljub hudemu mrazu, kljub strašni utrujenosti, ruske

oblasti energično pazijo na to, da se ne prodajajo nobene alkoholne pijače. Le s protekcijo oficirjev zamorejo dobiti vojaki požirek vina. V strelskih jarkih se na predpisani post niso držali tako strogo. Vojak je zavžil svojo vsakdanjo racijo s čajem in sladkorjem. Na božični dan je dobil razven tega še velik kos belega kruha in goveje meso. Vojak opravlja zvesto vsak dan svojo molitev in poljublja razpelo, ki mu ga ponudi duhovnik. V Rusiji je bilo za božične praznike versko življenje zelo intenzivno. Na zunaj tega sploh ni bilo opaziti. Le nekatera božja pota so bila letos osamela in so ostala prazna. To je posledica rusko-turške vojne. Novi Atos ob Črnem morju, gora Atos, Jeruzalem in Betlehem, kamor je šlo prejšnja leta na tisoče romarjev, so sedaj vsled vojne zaprti. Slovesnosti, ki so v zvezi z božičnimi prazniki, trajajo cel teden in se nadaljujejo do ruskega novega leta.

Na oklopnem vlak.

Budimpešta, 18. januarja. »Az Estu« poroča njegov poročevalec iz Nagybereze: Sestanek ob 6. uri zjutraj na glavnem kolodvoru v Ungvaru. Ze uro pred določenim časom pridem na dogovorjeno mesto. Tudi strojevodja, rojen Požuncan, je bil že tu. Kot uslužbenec državne železnice je bil oproščen vojaške službe; ko mu je pa oče, ki ima še dva druga sinova na bojišču, pisal, da ni prav nič vesel njegove oprostitve, se je prostovoljno javil za vojno službo. Po činu je stražmojster. On mi je razkazal oklopni vlak. Le-ta ima tri dele: spredaj vagon, na sredi lokomotiva in zadaj zopet vagon. Vlak je sivo pobar-

van, a ta siva barva je za sovražnika »rdeč robec«, ker mu oklopni vlak dela silne preglavice. Saj je bil ta vlak že tridesetkrat v onju, a se je vselej nepoškodovan vrnil. Vagona in lokomotiva so popolnoma zaprti. Oklep je popolnoma varen. Lokomotiva je ravno tako zaprta kakor vagona; v njenih prostorih je stalno 38 stopinj vročine. V tej vročini delata po cele ure strojevodja in njegov kurjač, po imenu Budai. Od vročine so obema nabrekli ustnice. Z vodo se ne moreta osvežiti, ker ni na lokomotivi nobene priprave, ki bi vodo hladno ohranila. Edino osvežujoče sredstvo je citriona, ki jo vedno skratka. Toda tudi ta sad v vročini kmalu ovene. Kljub peklenski vročini oba moža junško vztrajata na svojem mestu in vestno vršita svojo nalogo. Lokomotiva in vovova sta popolnoma izolirana in se ne more z enega na drugega; zvezo posreduje telefon. V vsakem vagonu se lahko postavi po ena strojna puška; vsak vagon ima v to svrhu na strani luknje jajčaste oblike, ki se zapirajo z jeklenimi pokrovi. Na sredi v vsakem vagonu stoji opazovalni stolp, čegar odprtina se lahko zasuje na katerokoli stran. Poveljnik opazuje okolico, če treba tudi s pomočjo daljnogleda, da dožene, če in kje se nahaja sovražnik. Stojec na lestvi lahko obrača stolp naprej, nazaj, na desno ali levo. Njegova povelja sprejema četovodja, ki jih po telefonu sporoči strojevodji. Povelja se navadno glase: »Naprej!«, »Nazaj!«, »50 metrov naprej!«, »Hitro nazaj!«, »Stoj!« itd. Tudi oba vagona sta med seboj zvezana po telefonu in gredo povelja isto pot. Ako dospe oklopni vlak na ozemlje, ki ga že ogrožuje sovražnik, potem izstopita dva neoborožena vojaka in previdno preiskujeta pred vlakom.

če proga ni morda že poškodovana, pokopana, ali če ne leže na njej ovire. Oklopni vlak ne varuje samo lastnega moštva pred krogli, marveč tudi neprestano vznemirja sovražne čete. Rusko armadno vodstvo je razpisalo veliko nagrado za onega, ki bi uničil ali ujel oklopni vlak.

Iz francoskega glavnega stana.

Dopisnik »Neuer Züricher Ztg.« opisuje Joffrea takole: Joffre je trdovraten in priljubljen. Od nekdanj se je zelo zanimal za stoječo vojsko. Odkar poveljuje, je odslovil in nadomestil z drugimi 77 generalov, številu, ki se je sedaj še pomnožilo. Med političnimi generali in armadnimi poveljniki, ki so postali generali po protekciji, je ostal le general Sarriat, ki je izkazal svojo veliko strateško sposobnost. Najmanjša napaka ob vodstvu čet se strogo kaznuje; višjih častnikov je bilo kaznovanih do 150. Poveljnik severne armade general Foch je znan po hudih bojih na severu in po operacijah, ki se lahko zovejo tekmovalne, kdo da pride prej k morju. General Foch posreduje med višjim francoskim poveljstvom in med poveljstvom zaveznikov, na katerem mestu se zahteva takt in diplomatska sposobnost. General Pau je znan kot mož dejanja, ofenzivnega duha. Pred kratkim je poveljeval vzhodni ali vogeški armadi. Pomaža mu eden najspodobnejših francoskih častnikov general Legrand, ki je Pavov namestnik in poveljuje 21. armadnemu zboru v Epinalu. General Curriere de Castelnau je izboren taktik, ki je izdelal strateške načrte generalnega štaba. Preosnoval je tudi generalni štab in ga še pomladil. O niem trde, da je dober katoličan.

Cwika, ogledala bojno polje novembarskih bitk severno od Krakova. Na avtomobilih se je odpeljala v krakovsko okolico, da si ogleda teren velikih zgodovinskih bojev. Grozovito opustošenje daje le nejasen pojem, slaboten odsev tega, kar se je godilo v najbližji krakovski okolici.

Posebno zanimiva je bojna črta na gričih okoli Poskivitova, za katere so se naše hrabre čete borile z brezprimerno hrabrostjo. Zapuščeni strelski jarki, razbita stališča artiljerije, v prah razrušene hiše in podrti drevesa pričajo o grozoti bojev, ki so se končali z ruskim umikanjem.

Preprosti leseni križi nad skupnimi grobovi, ki krijejo tisoče ruskih in avstrijskih trupel, nas spominjajo na morje krvi, ki se je tukaj prelila za pravično stvar. Največ pozornosti vzbujajo razvaline ruske utrdbe, ki je bila dolgo glavna oporna točka ruskih pozicij, dokler je ni naša artiljerija do tal razrušila. Tukaj so bili avstrijski in ruski strelski jarki oddaljeni komaj 80 metrov; tukaj so se vršili krvavi, siloviti, besni napadi. Udeležniki izleta so se na lastne oči prepričali o ogromnem boju, ki se je vršil v okolici zgodovinskega Krakova.

POLOŽAJ V GALICIJI.

Dunaj, 19. jan. Vojni poročevalec »Neue Freie Presse« Roda-Roda piše: Pri Tarnovu so sovražni strelski jarki oddaljeni le nekaj 400 m. Tam se vrši tudi infanterijski ogenj. Naši težki topovi so porušili od Rusov zasedeni tarnovski kolodvor. Sicer vlada povsod mir. Poročilo, da Rusi trpe vsled mraza in črnih koz, se potrjuje. Vremenske razmere v Galiciji in na Poljskem so za vojaške operacije skrajno neugodne. Po noči zmrzuje, po dnevu se taja. Stanje potov je nepopisno slabo. Boji se tu vrše z istimi težkočami, kot se je boril leta 1831. general Diebič. Po cestah je blata do kolen, nižine so sploh neprehodne. Topov ni mogoče spraviti naprej. Tren se pomika naprej, vendar črpa vso energijo. Nemci nimajo nič boljše kot mi.

ŠKODA VSELED VOJSKE V GALICIJI.

Na Dunaju izhajajoči tednik »Polen«, ki zastopa poljske koristi, prinaša statistiko o škodi, ki je nastala v Galiciji vsled vojske. Galicija obsega 78.497 km² in je imela po štetju iz leta 1910. 8.025.675 prebivalcev. Po vojski ni bilo neposredno dotaknjenege le 4915 km² ozemlja s 742.241 prebivalci v zahodni Galiciji. V vzhodni Galicije je bilo 17.840 km² ozemlja z 1.605.659 prebivalci sicer zelo poškodovanega, vendar ne opustošenega. Vse opustošeno ozemlje v Galiciji (55.742 km²) tvori skoro petino ozemlja v avstrijskem državnem zboru zastopanih dežel. Ako primerjamo to v odstotkih, dobimo sledeče: Od vsega galiskega ozemlja je bilo v zahodni Galiciji od vojske nedotaknjenege 6,3%, na jugovzhodu je vsled vojske deloma poškodovanega 23%, popolnoma uničenega in opustošenega 70,7% vsega galiskega ozemlja, od tega je 13% požganege.

PRED TARNOVOM.

Dunaj, 19. januarja. Vojni poročevalec »N. W. Tgbl.« poroča 15. januarja: Včeraj, 14. januarja, je praznovala naša artiljerija rusko novo leto s tem, da je vrnila napad ruske artiljerije na sveti večer s težkimi bombami. Prvi trije strelji so porušili ves vzhodni del za Ruse zelo važnega tarnovskega kolodvora in ruska skladišča.

GRŠKO-ORIENTALSKI METROPOLIT DR. REPTA SE PRESELI V KLUDCI.

Budimpešta, 19. januarja. D. Vladimir pl. Repta, grško-orientalski metropolit v Bukovini, ki se je vsled ruske invazije preselil v Dorno Watro, je došel te dni v Bistrico na Sedmograškem. Višji stolški predstojnik grof Bethlen mu je dal na razpolago posebno poslopje. Metropolit se namerava s konzistorijem preseliti v Kludci.

× × ×

OBMEJNE OGRSKE STOLICE PRI BUKOVINI ZAVAROVANE.

Budimpešta, 19. januarja. Iz stolic ob bukovinski meji se poroča, da je na Sedmograškem vse mirno in v redu. Neki namestnik stolškega predstojnika, ki je prepotoval bukovinsko ozemlje, poroča, da je ogrska meja popolnoma zavarovana. Sedmograški vladni komisar je izjavil: Poučen sem, da so ustavile naše čete prodiranje Rusov.

× × ×

ZMAGOSLAVNA BITKA V DOLINI UNGA.

Ungvar, 19. jan. Včeraj in danes so se vršili manjši boji v dolinah Unga in Ljute. Na neki višini so napadli trije sovražni bataljoni naš oddelek, kateremu so bili prideleni tudi honvedi brez konj. Mi smo popolnoma potolkli sovražnika in ga prisilili, da se je umaknil.

RUSKI NAPAD PRI JAKOBENIJU.

Budimpešta, 19. jan. »Az Est« poroča iz Bistric: Pred Jakobenijem so po viharju pričeli Rusi zopet napadati. Položaj je neizpremenjen, vendar za nas upapolen.

RUSI V LAJOSFALVI.

Budimpešta, 19. jan. »Az Est« poroča iz Bistric: Sovražnik, ki je skoro dva tedna z velikimi izgubami oblegal naše pozicije pri Jakobeniju, je prenehal s svojjo delavnostjo. Poveljnik ruskih čet, ki je prišel v Pozsorito, je mogel osebno dognati popolno ponesrečenje njihovega frontalnega napada.

Pri Kirlibari se bore Rusi brez vsega upanja s snegom, visokim 1 meter. Vest, da so v Lajosfalvi Rusi, ni napravila v obmejnih krajih nobenega strahu; to se pojasnjuje iz tega, ker poznajo domačini zelo dobro zemljepisni položaj. Med Bukovino in komitatom Besztercenaszod teče na tej točki v dolini proti Bukovini padajočim Karpatom rečica Aranyosbestercze, na katere zahodnem bregu leži Lajosfalva, na vzhodnem Kirlibava. Greben gorovja, ki bi moral biti naravna meja, leži samo 12 km zahodno od Lajosfalve; tam se nahaja prehod Radna z Rotundo, ki je med vsemi karpatskimi prehodi najbolj neprehoden.

V UNGU SO SE UMAKNILI RUSI DO MALOMRETA.

Budimpešta, 19. jan. »Az Est« poroča iz Ungvara: Sovražne prednje straže so Csontos izpraznile in so se umaknile do Malomreta. Naše prednje straže so zasedle neko občino v dolini Ung, ki so jo ruske čete izpraznile.

RUSKI AVIATIK PADEL NA ZEMLJO.

Budimpešta, 18. jan. »Pesti Naplo« piše: Po poročilih ujetih ruskih častnikov se je ruski častnik, ki je bližnji sorodnik nedavno padlega generala Scholla, upal leteti iz Kimpolunga proti Sedmograški, da poišče za naše postojanke. Nesrečnemu pilotu je zmrznila leva roka in je padel pri Jakobeniju mrtev na tla.

Izmišljotine naših sovražnikov o naši državi.

Dunaj, 19. januarja. (Kor. urad.) Reuter poroča iz nevtralnega inozemstva, da postaja položaj v notranjosti avstro-ogrske monarhije vsak dan nevarnejši, osobito zato, ker primanjkuje kruha. Nezadovoljnost je splošna v vseh večjih mestih se prireajo demonstracije proti vojski, ki zavzemajo revolucijski značaj. Grade se barikade, med ljudstvom in policijo je prišlo do krvavih spopadov. — »Times« nadalje poroča, da so se, kakor poročajo očitvidci, vršile na Dunaju velike demonstracije proti vojski in da je metalo občinstvo iz tlaka iztrgano kamenje na policijo. (Obe poročili brez dvoma tudi v sedanjem resnem času provzročijo v monarhiji, osobito na Dunaju, splošno veselost. S takimi lažmi ustvarja časopisje trojnega sporazuma razpoloženje proti nam.)

Vojaške zadeve.

Odlikovanja.

Pri 7. pešpolku je bil podeljen red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo polkovniku Arturju Hubinger, ki je sedaj tudi začasni poveljnik tega polka. — Pri 27. p. p. je dobil ta red podpolkovnik Adolf vitez pl. Mörkel-Märkel. Najvišje pohvalno priznanje pa sta dobila nadporočnika Milan Zelenika in Ivan Kosatzky, oba prideljena generlanemu štabu. — Pri 47. p. p. si je priboril vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo, pred sovrážnikom padli nadporočnik Friderik baron pl. Maasburg. — Pri 87. p. p. je bil odlikovan s tem križcem major Otokar Welger, najvišjo pohvalno priznanje pa se je izreklo nadporočnikoma Maksimiljanu Wolfgang in Hugonu Riavitz ter poročniku v r. Francu Egger. — Pri 97. p. p. je bil odlikovan po smrti z vojaškim zaslužnim križcem 3. vrste z vojno dekoracijo v Karpatih padli nadporočnik Ervin vitez pl. Zimmermann, sin rajnega podpredsednika finančnega ravateljstva v Trstu; padli je tri leta trajajočo vojno šolo z odliko dovršil, je bil potem takoj pridelen generalnemu štabu ter je pred letom služboval tudi v Ljubljani pri 44. dom. pehotni brigadi. Poročen je bil samo tri mesece, s hčerko veleindustrijalca Fabra v Trstu; potem stotnik Alojzij Cosulich pl. z Pečin in nadporočnik Edvard Sporer; najvišje pohvalno priznanje pa sta si priborila nadporočnika Franc Mulaček in in Hugon Oppitz ter poročnik v r. Bogomil Cihelka; viteški križ Fran Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križa pa je dobil štabni zdravnik dr. Gustav Altschul. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dalje tudi dobila, Ljubljancan, major Ivan Bilina 78. p. p. in poročnik v r. Jos. Kobi 7. o k o p n i š k e g a b a t a l j o n a. Z zlato kolajno za hrabrost sta bila odlikovana poročnik v rez. Fric Haller in kadet v rez. Leopold Kunschek oba 7. p. p. - Sreb. svetinjo za hrabrost 1. vrste so dobili: Desetnik Matija Hain 27., narednik Josip Krenn 47. in kadet v rez. Peter Schipfer 87. pešp. — Imenovana sta za nadporočnika v rez. poročnika Roman Fichy 27. p. p. in Rudolf Pikel 9. polj. top. polk.

Potres v Italiji.

Potres zahteval vsaj 40.000 žrtev.

Milan, 19. januarja. Ceni se, da je bilo vsled potresa ubitih v Italiji vsaj 40.000 oseb; na okraj Avezzano odpade do 20 tisoč mrlicev. — Drugi listi pa pravijo, da je število žrtev vendarle manjše.

Strašno trpljenje in nezadostna pomoč.

Rim, 17. januarja. Zdravnik, ki se je vrnil iz kraja nesreče, poroča o nezadostni organizaciji pomožne akcije. Tisoči in tisoči ljudi so umrli, ker ni pomoč prišla pravočasno. Manjka odev, mleka, jajc, kruha in celo vode. Uslužbenci Rdečega križa pričakujejo s prekrižanimi rokami navodil od zgoraj. Šele v petek popoldne je začel delovati lazaret, vojaški vlaki so morali postajati na postajah, da so odšli vlaki z oblastmi. Železničarji so bili 40 ur v službi, pomožni vlaki so prišli prekasno. Zasebniki store sicer veliko dobrega, a to je premalo. — Poročevalec »Corriere della Sera« piše, da so ljudje s trpečimi obrazi zahtevali od prihajajočih tujcev kruha, obleke in zdravil. Nekemu zdravniku je njegova mati umrla v naročju, ker ni bilo zdravil. Povsod se slišijo bolester tožbe stradajočih žena in otrok in v mnogih krajih je ljudstvo sprejelo vojaške s sovražstvom, ker niso ničesar pripeljali s seboj.

Generalni ravnatelj za lepe umetnosti v Rimu o potresnih poškodbah.

Rim, 17. januarja. Mestni generalni ravnatelj za lepe umetnosti v Rimu, C. Ricci, kateremu je poverjeno varstvo in vzdrževanje spomenikov, je po potresu natančno preiskal vse javne umetnine, da bi dognal provzročene poškodbe. Iz njegovega poročila izhaja, da je slavni kip sv. Pavla v cerkvi sv. Janeza v Lateranu izgubljen. Dalje se je porušil velik kos Klavdijevega vodovoda. Aquedotto je na raznih točkah močno poškodovan. V krasni cerkvi sv. Pavla je potres poškodoval stene in dragocena mozaična dela. Svetovno-slavna kolonada pri sv. Petru je tudi poškodovana. V baziliki sv. Petra je popokalo do 150 šip. Vatikanske muzeje so po potresu takoj zaprli. Vatikanski inženjerji so noč in dan preiskavali vatikanske zgradbe, da doženejo možne poškodbe. Na mnogih mestih je odpadla stukatura. — Potres je med drugim močno poškodoval krog 50 najlepših rimskih patricijskih palač.

Umre, da reši otroka.

V Vico Sorelle so našli mrtvo truplo Roze Sperduta in pri njej še živega otroka. Nesrečna žena je s svojim truplom kakor ščit krila svojega otroka; zastavila je roke na zemljo in upognila hrbet, da krije otroka, dokler ji niso razvaline zlomile hrbtišča. Otroka so prenesli v bolnišnico.

Pretresljivi rešitve.

V Avezzanu, kjer so bolonjski ognjegasci vršili reševalno službo, so že več ur slišali, kako pod razvalinami vzdihuje žena inženirja Naldinija iz Rima. Zraven so stali sorodniki, ki so prosili, naj se začne z reševanjem, čeravno se nesrečna žena že nekaj ur ni več oglasila na njihov klic. Skoro sedem metrov globoko so morali kopati. Kar ukaže gasilec, naj molče, kajti slišal je tih, stokajoč vzdih. Bil je trenutek trepetanja, da je navzočim skoro srce pokalo. Z močnim glasom so vprašali, če je morda kdo pokopan, in skoro se zasliši slaboten, kakor zadržan glas. V kakšnem groznem trepetu je bil inženir Naldini in njegovi v tem neizrekljivem trenutku ganutja in splošne groze. Gospa, ki je pričakovala rešitve, je prosila s prosečim glasom: »Ne morem več. Pustite me, da umrjem. Kje je moj Albert? Hočem mojega Alberta.« Albert je njen sin, ki posluša odzunaj in obupno joče; drugi ga mirijo, da bi ga mati ne slišala. Zdravnik spusti v kozarcu malo vode in konjaka v globino nesrečni ženi, ki je pri polni zavesti in hoče vedeti, kakšen dan je. Odgovore ji, da je četrtek, pa ona pravi, da to ni mogoče, da mora biti že sobota. Končno so jo rešili. Potegnili so jo iz globine in obupnem stanju, vso zmečkano in okrvavljeno. Komaj je bila zunaj in je vdihala nekoliko dobrega zraka, je vprašala po svojih in možu, ki je priskočil, da jo objame. Vsi drugi pa so se trudili, da ne vznemirijo uboge gospe. Spravili so jo z vlakom v Rim v bolnišnico, kjer jo upajo ozdraviti.

Italija in Bolgarija.

Rim, 19. januarja. Včeraj popoldne je zunanji minister Sonino sprejel prejšnjega bolgarskega zunanjega ministra Genadijeva.

Podrobnosti k nemški zmagi v Nemški Vzhodni Afriki.

Berolin, 16. januarja. (K. u.) Wolf-fov urad poroča: O bitki pri Tangi, tem doslej največjem vojnem dogodku na ozemlju naših kolonij, so sedaj na razpolago uradna poročila našega guvernerja v Nemški Vzhodni Afriki.

Glasom teh poročil je bil uspeh mnogo večji, nego priznavajo angleška poročila. Boji so se vršili 3., 4. in 5. novembra. 2. novembra so prišli Angleži z 2 vojnima ladjama in 12 transportnimi parniki pred Tango in zahtevali brez-pogojno predajo, kar je guverner dr. Schnee odklonil. Nato so ladje odplule, a 3. so se zopet pojavile in pred Bas Kasone izkrcale en evropejski in 4 indijske polke, med drugimi konjenico s kakimi 8 strojnimi puškami in 9 topovi. Tudi mornariške čete so se izkrcale. Težki topovi na križarju »Foix« so z morja podpirali sovražnikov napad. Izkranci sovražni zbor je bil v ljutih tridnevnih bojih s težkimi sovražnikovimi izgubami odbit. 4. novembra je trajal boj neprestano 15 in pol ure. Zvečer se je vršil odločilen boj proti celokupnim sovražnim brambnim silam kljub temu, da so sovražni ladijski topovi najljuteje obstreljevali mesto. Ogenj naših topov je vžgal angleške transportne ladje. Tudi križar »Foix« je bil večkrat težko zadet. 6. novembra so angleške ladje odplule proti severu. Izkranci zbor je štel krog 6000 do 8000 mož, medtem ko smo imeli mi le 2000 mož. Angleži so izgubili nad 3000 mrtvih, ranjenih in ujetih. Naše izgube so bile neznatne. Natančne številke še manjkajo. Glasom površnega štetja smo uplenili: 8 strojnih pušk, 300.000 patron, 30 vojnih telefonskih naprav, nad 1000 volnenih odev, mnogo pušk in veliko množino živeža. Razpoloženje naših zmagovitih čet (varnostne in policijske čete ter prostovoljci iz zaščitnega ozemlja) je izborna. Tudi askari so se junško in požrtvovalno borili. Dalekosežnosti angleškega poraza se od tu niti približno ne da presoditi.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Na celi fronti artiljerijski boji.

Berlin, 19. januarja. Veliki glavni stan: Na celi fronti so se vršili, ne glede na neznatne praske, le artiljerijski boji. Najvišje armadno vodstvo.

Pred novo bitko ob Aisni.

Rotterdam, 19. januarja. Iz Pariza se poroča angleškim listom: Ojačenja, katera je dobil general pl. Kluck in s katerimi je izvršil napad severovzhodno od Soissona, so tvorile sveže čete, katerih niso dobili s lake druge fronte. Zavezniki sklepajo iz tega, da so dobili Nemci močna ojačenja in da hočejo bojevati ob Aisni novo bitko.

200 japonskih častnikov za Francijo in Anglijo.

Genf, 19. januarja. V Marseillu pričakujejo koncem januarja 200 japonskih instruktorskih častnikov, ki jih pridele francoski in angleški armadi.

Ostra kritika vodstva francoske armade.

Bern, 19. januarja. (Kor. ur.) »Bund« razpravlja, je li šlo Francozom v bojih pri Soissonu za ofenzivo, ki bi se bila morala pospeševati in izrabiti za splošen napad, ali pa le, da se zavarujejo postojanke pri Soissonu. List sodi, da je po zadnjih pojasnilih izvedel general Maunoury direktivo, dano 17. decembra 1914, ki so jo narikavali najbrže vojaški in tudi politični razlogi. Glede na francosko poročilo, da so se udeležile boja le tri francoske brigade, sodi »Bund«, da je napadel Maunoury z nezadostnimi silami, in vprašuje, kje so se nahajale rezerve za podporo napada. List ne veruje, da bi se bile na francoski strani udeležile boja le tri brigade, marveč da so prave številke, o katerih poročajo Nemci, in da se je udeležilo boja najmanj šest francoskih brigad.

Francosko umikanje na črti Crouy-Missy.

Berlin, 19. januarja. »New York Herald« — njegov poročevalec se je udeležil francoskega umikanja na v napisu označeni črti — poroča: Nemci so napadli v četrtek zjutraj kraje na desnem bregu reke, a niso mogli izsiliti prehoda, ker je reka narastla.

Francosko poročilo o bojih pri Soissonu.

Kodanj, 19. januarja. »Nationaltident« objavlja sledeče pariško poročilo o bojih pri Soissonu: Posrečilo se nam je, da smo osvojili višine, ki leže severno od Soissona. Osvojili smo Coffies pri višini 132 in okolico Crouya kakor tudi postojanke na višini Vregny. Sovražnik je zbral velike sile, da nas prežene. V terek nas napade nemška divizija, v četrtek stoji nasproti našim četam, ki štejejo le nekaj polkov, cel nemški armadni zbor. Dolina Aisne se v obliki loka pri Soissonu zavije, pahljači podobna visoka planota nadvladuje desni breg reke. Na visoki planoti se nahajajo tri globoko zarezane ceste, ki vodijo čez Coffies mimo Crouya in Chivresa. V terek se je popolnoma zlomil nemški napad na višino 132, Nemci so tu veliko izgubili. V terek ponoči in v sredo dopoldne je pa iz Vregnya ojačen sovražnik, podpiran s težkimi topovi, osvojil ce-

sto pri Chivresu. Francozi so poizkušali pošiljati ojačenja, a v odločilnem trenutku se poroča, da se je podrl most pri Missy. Ker se most ni mogel obnoviti in je bil položaj nevaren, se je ukazalo hitro umikanje na celi črti Crouy—Missy. Artiljerija je sijajno krila umikanje, a prisiljeni smo bili, da smo pustili štiri topove, ki smo jih prej poškodovali. Splošno se je bliskovito umikanje izpeljalo sijajno.

Berolin, 19. januarja. »Berliner Tageblatt« poroča iz Bazela: Vojaški kritik »Petit Journal«, Berthand, sodi, da morebiti morajo Francozi izprazniti Soissons, ker so nemške baterije oddaljene le nekaj kilometrov od mesta. Soissons so Nemci že močno poškodovali. Prebivalci so že večinoma pobegnili, kakor tudi oblasti. Nemška artiljerija je morala strašno delovati, tudi nemška pehota je napadla s tako silo, da so morali Francozi nazaj. Hervé zahteva, naj se takoj sestavi rezervna armada za obrambo Pariza in svetuje, naj glede na organizacijo armade posnemajo zgled Nemcev.

Francosko uradno poročilo.

Genj, 19. januarja. Poročilo francoskega generalnega štaba z dne 17. t. m. se glasi: Pri Nieuportu in Lombartzyde smo prodrli za 200 metrov. Naša artiljerija je prisilila Nemce, da so zapustili nek strelski jarek. Pri Ypernu, La Basse, Lensu in Blagny pri Arrasu so se vršili artiljerijski boji. Nemci so se polastili livaren v Blagny, katere smo jih pa zopet iztrgali. Od Soissons ni ničesar poročati. Med Vailly in Craonne je izvršil sovražnik brezuspešen napad v bližini cukrarne Troyon. Nek drug napad pri Beaulne smo tudi odbili. Pri Perthesu in Beau-Sejourju smo kljub neugodnemu vremenu napredovali. Iz Argonov, z višin ob Maasi in z ozemlja pri Woevre ni nič novega poročati. Pri Le Pretre je bil odbit nemški napad. V Vohezih smo pridobili tla zahodno od Orbey-a. Ves dan je močno snežilo.

Pri Soissonsu.

Amsterdam, 18. januarja. »Times« objavlja iz Pariza: Če se tudi mora poraz pri Soissonsu zelo obžalovati, ni verjetno, da poizkusijo Nemci prekoračiti reko Aisne, ker francoski topovi nadvladujejo obrežje reke in ker so južne postojanke močne.

Nemci prodrli pri Soissonsu?

Rotterdam, 19. januarja. Rotterdamski »Courant« poroča: Nemci so prodrli francosko bojno fronto pri Soissonsu. Ta uspeh bo imel na ves vojni položaj na zahodu globok vpliv.

Kolodvor St. Paul porušen.

Berlin, 19. jan. »Lokalanzeiger« poroča iz Genja: Najvažnejši nemški uspeh je bilo obstreljevanje zadnjega opirališča čet generala Maunotrya v predmestju Soissons, St. Paula. Nemci so popolnoma porušili za zvezo z Reimsom posebno važnega kolodvora St. Paul in dosegli popolno izolacijo Soissons.

Varnostne odredbe v Parizu.

Berlin, 19. jan. (Kor. ur.) »Vossische Ztg.« objavlja poročilo lista »Kölnische Ztg.«, ki izvaja, da morajo v Parizu in v predmestjih, ko zaide solnce, do jutra zagrniti zagrinjala in zatemniti sva okna. Razsvetljava javnih poslopij se omeji, prepovedano je razsvetljavati gostilne in trgovine; omeji so tudi poulčno razsvetljavo.

General Gallieni o obrambi Pariza.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Rotterdama: Pariški vojaški poveljnik general Gallieni je izjavil nasproti poročevalcu lista »Nieuwe Rotterdamsche Courant«, ki ga je vprašal, če so res pariške utrdbे slabe; Gallieni je odgovoril: »Pariz se more le braniti, če se bje bitka na prostem polju. Prvotno sem nameraval bitko biti severno od Pariza, ker se je približevala Kluckova armada, ki je bila Parizu nevarna, s severa. Ker je krenila proti jugovzhodu, smo jo mogli napasti od strani. Vprašan, zakaj da se je umaknil Kluck, je odgovoril Gallieni: Če bi bil hotel Kluck neposredno napasti Pariz, bi bil ostal osamljen. Mogoče so nameravali Nemci prej uničiti francosko armado. Ne morem reči in ne vem, če bi bil ostal general Kluck osamljen, ako bi bil napadel s severa Pariz. Vem le, da je postopal neprevidno. Mogoče ni računal, da prodre napadna armada iz Pariza. Lahko je tako sodil, ker sem moral armado še ustvarjati. Postopati sem moral hitro. Združil sem ostanke armade Maunoury s pariško posadko in z ojačenji, poslanimi mi z juga, ki sem jih spravil na bojišče. To je vse. General Gallieni je nadalje izjavil, da so značna vozila dobra le za poizvedovanje. »In Zeppelinovi zrakoplovi?« vpraša dopisnik. »Sodite li, da zato ne pridejo, ker se o jstro pazi?« — »Pst,« odgovori general, »ne govorite tako hitro, lahko še pridejo.« Po kratkem odmoru pristavi: »Priljubljeni smo, da jih sprejmemo.« — Na vprašanje: »Ali je Pariz še v nevarnosti?« je Gallieni zmajal glavo in rekel: »Kdo naj to vé. Mislim, da ne, a natančno tega ne vé nihče.«

Angleške priprave za slučaj, da se izkrcajo Nemci.

London, 17. januarja. (K. u.) »Daily Mail« objavlja navodila civilnemu prebivalstvu za slučaj, če se izkrcajo Nemci. Pozive so nabili v nordfolkskem okrožju. Konje, avtomobile, vozove in sploh vsa vozila, priprago itd. morajo takoj odposlati na določen kraj, ki ga bo določila oblast. Če jih ne bi mogli odvesti, jih morajo uničiti ali pokvariti tako, da ne bodo uporabljivi. Živina se mora odgnati po cestah, živino, ki se nahaja blizu sovražnika, se mora zgnati skupaj in odgnati v določen kraj, v silo jo morajo pobiti. Neomlačeno žito se brez pismenega povelja ne sme uničiti. Kdor povelja, da naj uniči lastnino, ne izpolni, ne more zahtevati, da ga odškodujejo. Brez ukaza oblasti ne sme nihče poizkušati uničevati mostov, železniškega materiala, brzojavnih naprav, vodovodov, naprav za električno luč in električnih central, vodnih zatvornic in obrežij. Civilno prebivalstvo naj ostane mirno doma, če se drugače ne ukaže.

Skrivnostne priprave Anglije nasproti Nemčiji na morju.

»Lokalanzeiger« poroča: Anglija pripravlja skrivnostne priprave nasproti Nemčiji. Nakupili so nad 100 ladij, ki so jih naložili z opeko in s kamni. Zapreti nameravajo z njimi izlive nemških rek v Severno morje, predvsem pa izliv preko pa, ki veže Severno z Vzhodnim morjem. Parnike so po pobarvali kakor prave bojne ladje, a oborožili so jih z lesenimi topovi in z zgradbami, kakršne so lastne le bojnim ladjem. Najbrže nameravajo z njimi odvrniti pozornost Nemcev na prave angleške bojne ladje.

Angleški vojni stroški.

London, 20. januarja. Dosedanji angleški vojni stroški znašajo 4608 milijonov kron.

Zrakoplovi na delu.

Amsterdam, 20. januarja. (Kor. urad.) »Telegraf« poroča iz Terschellinga: Včeraj opoldne so leteli nad mestom trije zrakoplovi v smeri proti zahodu.

Avstrijci dvignili francoski podmorski čoln »Curie«.

Milan, 19. januarja. Milanski listi poročajo, da se je posrečilo Avstrijcem dvigniti potopljeni francoski podmorski čoln »Curie«. V Pulju ga zdaj popravljajo. Izkazalo se je namreč, da se po avstrijskih krogih zadane poškodbe lahko popravijo. Kadar bo popravljen, se uvrsti v službo avstro-ogrske mornarice.

»Grazer Volksblatt« pripominja k tej vesti, da je bila ta vest včeraj v Gradcu po cenzuri zaplenjena, zdaj je pa bila dovoljena.

Tudi mi je včeraj nismo smeli priobčiti, sedaj je pa cenzura to vest dovolila priobčiti.

Srbija.

Uradno poročilo o operacijah na južnem bojišču.

Dunaj, 19. januarja. Uradno se poroča: Na južnem bojišču je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Budimpešta. »A Nap« je dobil od zanesljive strani naslednjo informacijo: Vse

vesti o započeti novi ofenzivi na južnem bojišču so neosnovane. Razen nekaterih spopadov na meji ni bilo na južnem bojišču nobenih vojnih dogodkov.

Iz Budimpešte se poroča: Naše južne čete, ki so se na svojih novih postojankah odpočile od prestanih naprov, so dobile potrebno pomoč in ojačenje. Kmalu se bodo pričele nove operacije proti Srbiji. Med časom nove razvrstitve naših čet ob srbski in črnogorski meji so se vršili le neznatni spopadi med obmejnimi stražami. S srbske strani ni bilo nobene večje ofenzivne akcije. Nekaj črnogorskih izpadov pri Bjelicih je bilo z lahkoto odbitih. Med prebivalstvom Bosne in Hercegovine vlada zaupanje. Mir in red se po deželi ni kršil.

AMERIŠKA MUNICIJA ZA SRBIJO.

Solun. Semkaj je dospela ameriška prevozna ladja, naložena z municijo. Vojni material se prepelje v Srbijo.

USTAVLJENO OBSTRELJEVANJE Z LOVCENA.

Budimpešta, 19. januarja. »Pesti Naplo« poroča: Neki avstrijski častnik piše izpod Lovčena svoji ženi: Kralj Nikita več ne obstreljuje, ker nima več topov. Pri Trebinju so naši večino njegovih topov razstrelili. Zaradi hudega mraza so zapustili Francozi Lovčen, Črnogorci pa ne umevajo postopati s Creuzotovimi topovi. Zdi se, da je vojska s Črnogorci že končana.

Konferenca med Burianom in laškim poslanikom.

Dunaj, 20. januarja. Italijanski poslanik vojvoda Avarna je v nedeljo tri ure konferiral z zunanjim ministrom Burianom.

En dan in eno noč v Krakovu.

Budimpešta, 19. januarja. Franc Molnar priobčuje v »Az Estu« naslednji opis življenja v Krakovu: Na svojem potovanju na fronto je prva postaja Krakov. Druga silna trdnjava naše monarhije, v katere smeri je bilo rusko prodiranje minuli mesec pri Bohniji že tretjič strto. Mogočno oborožena stoji trdnjava še nedotaknjena na straži ob avstro-ogrski-nemški meji. Za forti vlada čez dan običajno živahno vrvenje krasnega poljskega mesta. Kdor opazuje gnečo opoldanskega korza, elegantne poljske dame na konjih, prenapolnjene slaščičarne in v frakih v gledališče hiteče občinstvo, bi komaj verjel, da je samo deset minut oddaljen od ruske meje in se sredi vojne nahaja v trdnjavi. Se-le kasneje opazi v mestnem življenju pojave, ki pričajo o vojnem vrvežu. To je predvsem zamolklo gromenje topov, ki stresa okna in čaše na mizi. Skozi mesto bobni ma-

jestetična havbična baterija. Proti jugu odhajajo čete v čudno novih oprava; vidi se, kako bliskovito hitro je armadno vodstvo izkoristilo vojne izkušnje. Namesto tornistre imajo vojaški udobne, močne nahrbtnike iz platna, čez plašč tenke nepremočljive gumijeve plašče, ščiti na čepicah sivi in ne več črni; vsak vojak ima debele zgornje nogavice in gorke rokavice, častniki oblačeni kakor moštvo. Tu sem prvič videl korakati konjico v dvovrstah. Na cestah mnogo nemških vojakov. Vsi, brez razločka službenega čina, tekmujejo z našimi častniki, kdo bo drugega prehitel s pozdravom. — V elegantni francoski dvorani Hotela de Saxe ni videti niti ene dame. Začasa obeda je prenapolnjena z avtomobilisti, letalci, avstro-ogorskimi in nemškimi štabnimi častniki. Pod kraljevim gradom na Visli majhni parniki, ki služijo vojnim svrham. Ceste polne avtomobilov, zares nekaj posebnega v primeri z Budimpešto, ki nima nobenih avtomobilov več. Kakor bi se bili zbrali tukaj vsi avtomobili iz cele monarhije, tako žvižga, tuli, drvi, in hrumi vsepovsod. — Dež je nadomestil snežno vreme. Ob železniških pragoah nepremično stoje vojaki z nasajenimi bajoneti; sneg jih je pobelil in videti so kakor vojni spomeniki. Zvečer ob pol 10. uri vse utihne in luči ugasnejo. Krakov je sedaj samo še trdnjava. V restavracijah in kavarnah odslove zadnjega gosta in ugasnejo luči; v gledališčih, kjer so sedaj na sporedu Sardoujeve in Bissonove veseligrice, se predstave zaključijo ob pol 10. uri. Ob 10. uri so ceste prazne, vse je mirno. Krakov je sedaj prava trdnjava. Na vsakem trgu straža, izza vseh voglov prihajajo patrola: moštvo koraka po trotorju na obeh straneh ceste, častnik sam sredi po cesti. Krog poslopij vojaških poveljstev življenje in vrvenje. Skozi okna je videti v pisarnah zeleno zastrite luči. Električna luč lije ven v sneg in žarkometi na avtomobilih rišejo dvovrstne svitile trakove po zasneženem trgu.

Potovanje španskega diplomata v Berlin.

Genj, 19. jan. Kakor se poroča iz Madrida, je v posebni misiji odpotoval v Berlin diplomat Ramon Jaytan de Ayala.

Ultimat Angliške Mehiki?

Washington, 19. januarja. Carranza je v Mehiki odzvel angleško petrolejsko koncesijo in zaplenil angleške petrolejske zaloge. Tu pričakujejo, da bo vsled tega Angleška podala Mehiki ultimatum, ker so s tem zelo oškodovani angleški gospodarski in tudi vojni interesi.

Meslo Blonje prebivalci zapustili.

Kodanj, 20. januarja. (Koresp. urad.) »Warszawski Dzienik« poroča, da so mesto Blonje prebivalci zapustili. V okolici mesta vlada strašna beda. Mesto samo nudi žalostno sliko. Namestnik varšavskega guvernerja Gresser in zdravstveni nadzornik Brandt sta se podala v Blonje, da doženeta, kaj je pravzaprav na železniških boleznih, ki se širijo med prebivalstvo. Konstatirala sta, da ni nobene nevarnosti. (Blonj leži 20 km zahodno od varšavskih utrdb, približno na sredi pota iz Sohačeva v Varšavo.)

Sueški kanal utrjen.

Genj, 15. januarja. Španski listi objavljajo poročila potnikov parnika »Alcantara«. Pravijo, da so videli za časa vožnje skozi Sueški prekop na obeh obalah mnogo številne tabore angleških čet, kakor tudi mnogo utrdb. Nad prekopom krožijo neprenehoma angleški zrakoplovci. Pri izhodu iz prekopa so videli potniki nad 50 transportnih ladij s četami, katere spremljajo vojne ladje.

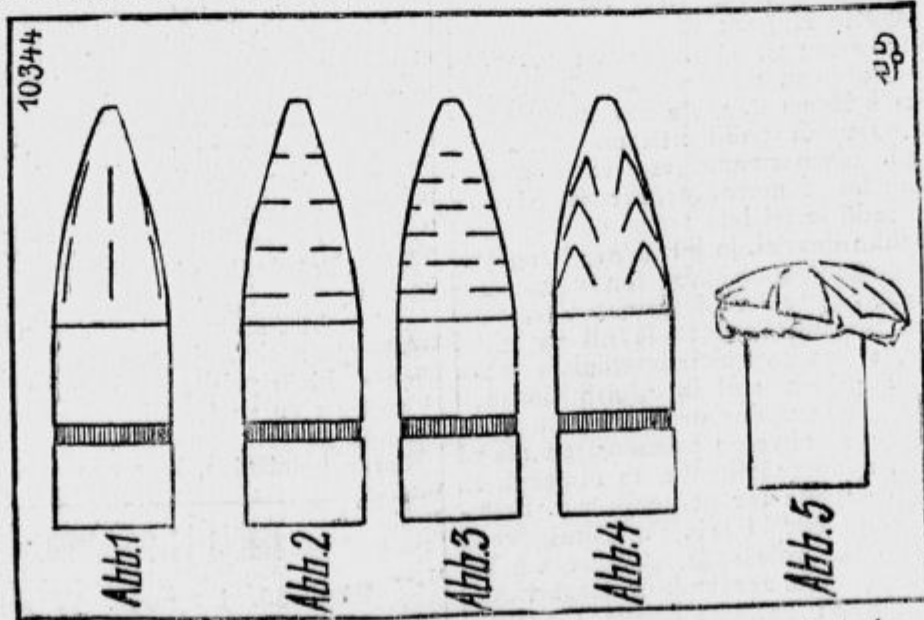
Razna poročila.

VELIKA FRANČOSKA NAROČILA VOJNEGA MATERIALA V AMERIKI.

Haag, 19. januarja. Francoska je naročila pri ameriških tvornicah za vsak mesec 10 milijonov patron, 40.000 pušk, 100 oklopnih avtomobilov in 50 letalnih strojev.

ANGLEŠKA SODBA O BERCHTOLDOVI ODPUSTITVI.

Ženevski časopisi poročajo, da je vest o Berchtoldovi odpustitvi napravila v Londonu velik utis, ker je to največji in najzanimivejši diplomatski dogodek od začetka vojne. Sicer pa vlada mnenje, da Berchtoldov odstop ne bo spremenil avstro-ogrske politike, četudi se trdi, da je vzrok odstopa ravno to, da je Berchtold začel zagovarjati novo politično smer.

AMERIŠKA KROGLA »MUSHROOM«.

Američan Loagland je iznašel nove vrste krogle, ki ji je dal ime »mushroom«, t. j. gobasta krogla, to pa zato, ker krogla, kadar udari, dobi obliko gobe. Seveda taka krogla napravi izredno težko rano in je še huja nego znane dum-dum-krogle. Te krogle, ki so v Zedinjenih državah patentirane, izdeluje iznajditelj sam v svoji tovarni, in ameriška vlada dovoljuje, da se v tisočih izvažajo čez Kanado na Angleško. Da krogle »mushroom« nasprotujejo

mednarodnemu pravu, ni treba posebej poudarjati.

Nasha slika 1—4 nam jasno predčuje način, kako se te krogle izdelujejo. V ovoj, ki pokriva krogolino konico, katere se izdeluje posebej, sama zase, se napravijo prav tenke zareze, ki segajo skozi in skozi, t. j. skozi ovoj in svinec. Zareze so tako tenke, da se robovi popolnoma stikajo. Zareze se napravijo v različni obliki in različnem številu. Slika 5. nam kaže obliko, ki jo ima krogla potem, ko je udarila in ki je zelo podobna gobi.

IZMENJAVA BRZOJAVK MED BURIA- NOM IN BETHMANN-HOLLWEGOM.

Dunaj, 17. januarja. (K. u.) Zunanji minister baron Burian je poslal nemškemu državnemu konclerju Bethmann-Hollwegu pozdravno brzojavko, v kateri poudarja zvezno in prijateljsko razmerje, ki temelji na izkušeni zvestobi in na skupnosti interesov in ga prosi iste podpore, katero je izkazoval njegovim prednikom. Bethmann-Hollweg se je brzojavno zahvalil. Zagotavlja Buriana svoje podpore in skupnega delovanja pri vršitvi resnih in odgovornih vprašanj.

NEMCI O IZPREMEMBI V NAŠEM ZUNANJEM MINISTRSTVU.

Berlin, 18. januarja. (Kor. urad.) Posamezni listi se pečajo v svojem političnem tedenskem pregledu z izpremembo v vodstvu našega zunanjega ministrstva. Naglašajo, da je zvestoba do zveze pri novem zunanjem ministru in pri grofu Tiszi zvišana na dvakrat. Bolj kot kdaj morajo sovražniki računati, da je neomajna skupnost orožja in najtesnejša solidarnost Avstro-Ogrske in Nemčije, ki bosta skupno zmaga.

BANČNI URADNIKI IN VOJAŠKA SLUŽBA.

»Narodni Listy« poročajo: Danes je dospela naslednja brzojavka: Ministrstvo za deželno brambo je z odlokom z dne 13. januarja 1915, št. 1115 ex 1915 odločilo, da morejo oni bančni uradniki, ki so bili kot črnovojniki asentirani in bi morali 16. januarja nastopiti službo, ostati v svojem civilnem poklicu, dokler se ne rešijo njihove prošnje za oprostitev od vojaške službe, ki so jih bili vložili, vendar pa ne dlje, nego do 31. januarja t. l. Ta odlok pa velja le za tiste asentirane črnovojniške obvezance, ki so vložili prošnje za oprostitev od vojaške službe in imajo sedaj čakati le rešitve svojih prošnji. Ako rešitve do 31. januarja ne bo, morajo orožno službo nastopiti.

JAPONSKA O IZMENJAVI VOJNIH UJETNIKOV SV. OČETU.

Rim, 17. januarja. (Kor. urad.) »Osservatore romano« objavlja besedilo brzojavke, ki jo je odposlal mikado (japonski cesar) povodom inicijative o izmenjavi za vojaško službo nesposobnih ujetnikov sv. Očetu. Brzojavka slove: Ko se pridružim s polnim srcem čuvstvom, ki prevajajo dušo Vaše Svetosti, se požurjamo naznaniti, da je tudi naša živahna želja, da kolikor le moremo olajšamo povodom novega leta bolečine vojske. Istočasno se nam zdi umestno, da obveščamo Vašo Svetost, da se zdaj ne nahaja noben naš vojak kot vojni ujetnik v sovražnikovih deželah in zagotavljamo, da se na Japonskem postopa blagohotno z vsemi ujetimi sovražniki in da se zato ne nahajajo v žalostnem položaju.

TELEFONSKI DAVEK NA RUSKEM.

Stockholm, 19. januarja. Iz Peterburga se poroča, da je ruska vlada uvedla nov telefonski davek — 10 rubljev od vsakega aparata.

BOJI V ALBANIJU.

Rim, 16. jan. Listi poročajo iz Drača: Dne 14. t. m. se je med Rastbulom in Sasobiancom skozi eno uro slišal hud ogenj iz pušk. Boj baje ni prinesel odločitve na nobeno stran in se je prekinil. Včeraj je parnik »Sardegna« odplul iz Drača proti Brindisiu. Na krovu se nahaja francosko poverjenstvo z vsemi člani kolonije.

KDAJ UDARI PORTUGALSKA?

»Figaro« poroča iz Lizbone: Senat je odobril v zadnjem branju trgovinsko pogodbo z Anglijo. Kongres je sklenil, da se odgodi do 1. marca. (Kakor znano, naj bi bila Portugalska 15. januarja pričela vojsko, a se je to vsled odpora parlamenta opustilo.)

IZ JUŽNE AFRIKE.

»Reuter« poroča: Južnoafrikanke čete so zasedle Swakopmund. Dva moža sta bila ubita, eden pa ranjen. Wolf pristavlja: Zasedenje odprtega mesta Swakopmund se je že dolgo pričakovalo in je za vojsko v južni Afriki brez pomena.

ŠVICA OMEJI IZVOZ SIRA.

Iz Švice se sme izvažati le polovico dosedanje množine sira.

IZ SWAKOPMUNDA.

London, 19. jan. (Kor. ur.) »Reuter« objavlja o zavzetju Kapstadta 14. t. m. sledeče podrobnosti: Predno se je zavzelo mesto, je zažgal sovražnik mine, da zavira prodiranje Angležev; ubiti sta bili dve osebi. Videlo se je, kako se je umaknil neki sovražnikov oddelek, ko so se približale angleške čete. Hiše so ostale v mestu nepoškodovane; pač so na Nemci uničili električno centralo, pristanišče, brzojavni kabel in instrumente.

NALOGE JAPONSKE.

Petrograjsko »Nowoje Vremja« poroča 16. januarja sledečo izjavo grofa Okuma. Japonska ima večje naloge, kakor pa razpolagati samo z neznatnimi nemškimi kolonijami. Njena naloga je, da

odkrije Evropi pravi pomen Japonske. Tih ocean je že pod japonskim vplivom. Japonci lahko sedaj spravijo ceno svoje države do veljave. Neoborožen mir ni pravi mir, ker je diplomacija brez vojaške podpore brez moči. Potrebno je, da se japonska armada in mornarica okrepita.

EKSPLOZIJA DINAMITA PRI KIRKENESU.

Kristijanija, 19. januarja. (Kor. urad.) V rudnikih pri Kirkenesu je eksplodiralo do 2000 kg dinamita; ubitih je bilo 6 do 8 delavcev.

NOV AMERIKANSKI NASELJEVAL- NI ZAKON.

Washington, 17. januarja. Poročilo obeh zbornic glede prepovedi naseljevanja analfabetov v Ameriko bo predloženo sedaj predsedniku Wilsonu, ker je bilo v reprezentativni zbornici sprejeto z 227 proti 96 glasovom.

DEŽELNOSODNI SVETNIK GOLJUF.

Praga, 17. jan. Proti bivšemu deželnosodnemu svetniku v Budejovicah dr. Leopoldu Weiss, ki je bil svoj čas radi različnih goljufij odpuščen iz službe in izročen sodišču, je razpisana glavna razprava na dan 22. t. m. Razprava se vsled odloka najvišjega sodnega dvora vrši pred praškim kazenskim senatom.

Dnevne novice.

— Kovačnica laži v Ljubljani še vedno deluje. Nedavno smo v našem listu po zasluženju ošibali sramotno lažnjivo gonjo naših skritih in zakotnih rovarjev proti deželnemu predsedniku, deželnemu glavarju, dr. Lampetu, proti »Ljudski posojilnici«. Vse se je pokazalo kot gorostasna debela laž. — Ko je rovarjem na tem polju spodletelo, zagnali so se zadnji teden proti ljubljanskemu škofu. Po Ljubljani razširjajo neke potvorbe in jih podtikajo škofu. Tam baje škof piše, da v sedanjih časih, ko pada toliko mladih mož, nič več ne velja šesta božja zapoved, in citirajo v tej potvorbi celo stran brošure, ki naj bi jo bil izdal škof. Vse to je od konca do kraja popolno izmišljeno, vse je gorostasna, neskončno grda laž, ki je tako debela, da jo vsakdo lahko prime. — Povod temu nečuvnemu obrekovanju so dala pripravljavna dela za prihodnjo ljubljansko škofijsko sinodo, pred katero pride med drugimi duhovnopastirskimi vprašanji na vrsto tudi vprašanje, kako skrbeti duhovnu za mladino v dobi njene dozorelosti. Načrti teh vprašanj so se tiskali v naši tiskarni, bili so namenjeni duhovstvu in ne za javnost. Od teh načrtov je moral kak nepoštenjak ukrasti iz tiskarne kak list, ki je prišel v zlobne roke. In kovači so bili takoj na delu, napravili so sramotno potvorbo ter jo podtikajo ljubljanskemu škofu. — Upamo, da se postavnim organom posreči zalotiti vendar enkrat prostaske kovače ter jih poslati na počitnice v ječo. Prosimo torej vse poštenjake, ako zvedo za koga, ki razširja te laži, da ga takoj nam naznani. To so namreč tisti ki tudi razširjajo lažnjiva poročila o naši armadi, o njenih izmišljenih porazih. Ko bi bila ta poročila resnična, bi Avstrija že ne mogla imeti nobenih vojakov več, ker te baže potepuhi so v svoji zlobi že vse vojake ali pobili ali po sovražnikih polovili. Čas bi bil, da se tej gonji napravi konec in brez pardona pozapre ljudi, ki nimajo nobenega zmisla za sedanje resne čase in ki hočejo v kalni vodi ribariti za svoje nepatriotične, brezverske namene. Pošteni ljudje pa vedo, da še vedno velja prislovica Rückertova:

Jeder nach seinem Sinne
wählt seiner Freuden Ort;
der Rosenkäfer hier, der
Mistkäfer dort.

— Poljaki in Slovenci. Poljski dnevnik »Glos Narodu« piše, da se bo prijateljska zveza med Slovenci in Poljaki stalno utrčila, ker Slovenci tako prijazno podpirajo poljske begunce. Zlasti hvali »Slovenca«, ki tako točno in prijateljsko poroča o poljskih zadevah.

— 40letnica mašništva dr. Gregorčiča. V soboto so praznovali učni zavod Solskega doma v Gorici v kapucinski cerkvi 40letnico mašništva dr. Gregorčiča, predsednika Solskega doma, za katerega ima nebrojnih zaslug. Pred mašo je imel dnevu primeren nagovor p. Rafael Bogataj; ko je jubilar končal sveto mašo, se mu je poklonila v zakristiji deputacija otrok, ki mu je ob lepi deklamaciji izročila šopek, voditelj in voditeljice Solskih zavodov pa so se mu poklonili ter mu čestitali na domu. Dr. Gregorčič se je ginjen zahvaljeval. Pri maši je bilo učiteljsko, sodelovali ste tudi gospodični Šantlovci. Pri maši je bilo več dr. Gregorčičevih osebnih znancev in čestilcev. Navzoči so bili tudi ravnatelj moškega učiteljskega Viktora Bežek, ženskega učiteljskega ravnatelja Znidaršič, vodja slovenske gimnazije prof. Ipavec itd. Čestilcem se pridružujemo tudi mi. Gosp. jubilar je toliko žrtvoval in delal za svoj narod, za katerega bodočnost v Go-

rici je v prvi vrsti on z lastnimi žrtvami polagal najtrdnjše temelje, da je njegov jubilej jubilej enega najzaslužnejših slovenskih mož.

— Srebrni novci po 50 vinarjev. Z Dunaja se poroča, da se bavita obe vladi z mislijo, da bi se vpeljali srebrni novci po 50 vinarjev.

— Zamenjavajte slabe bankovce! C. kr. korespondenčni urad poroča: Zadnje čase se občinstvo ne ravno redkokrat pritožuje proti avstro-ogrski banki zaradi slabega stanja manjših bankovcev, osobito dvekronskih. Upošteva naj se, da so se osobito manjši bankovci izdali v veliki množini četam, ki se nahajajo na bojišču, kjer se seveda bolj kakor v rednih razmerah obrabijo. Dokler se nahajajo grajani bankovci v prometu, banka sama ne more od pomoči; sodeluje naj občinstvo, ki naj pokvarjene bankovce zamenja v bližnjih blagajnah banke, ki porabljene in pokvarjene bankovce zamenja za dobre.

— Fml. Ferdinand Golja, goriški rojak, je odlikovan z redom železne krone drugega razreda.

— Starosta noljskih pisateljev umrl. Iz Lausanne brzojavljajo, da je umrl najstarejši zaslužni poljski leposlovec Teodor Tomas Jež-Milkowski v 92. letu.

— Kazinska družba v Monako je zopet odprla svoje igralne prostore.

— Šest sinov pri vojaki ima 63letna vdova Jožefa Batagelj v Kamnjah štev. 22 na Goriškem. Najstarejši, Anton, je star 40 let in je sedaj pri vojaki v Gorici (ima že tudi sam 6 sinov), najmlajši brat je star 23 let in služi pri 97. pešpolku v Galiciji. Vseh šestoro bratov služi ta čas pod zastavo.

— »Micunap« je novi list, ki so ga pričeli izdajati v ukrajinskem jeziku za ukrajinske emigrante v hrvatskih deželah požrtvovalni bazilijanci pod protektoratom grško-katoliškega škofa dr. Njaradija.

— Nastič, ki je igral glavno vlogo v grebškem veleizdajniškem procesu, je sedaj lastnik kavarne »Aremberg« v III. dunajskem okraju, Hauptstraße. Tako poročajo hrvatski listi.

— Nova francoska uniforma. Francozi pišejo, odkar traja vojska, da zamenjajo bolj lepe kakor praktične zgodovinske rdeče hlače z bolj modernimi. Francoska intendantca je sklenila, naj bodo hlače modre in nekoliko izpremene značke. Na častniških čepicah odstranijo okraske. Čepice bodo vse enake svitlo modre.

— Črnomelj. Popustil je službo vrtnarja g. Jožef Vrhovnik in odšel na službo v Ljubljano. On je s svojim delom ustanovil velik vrt v Črnomlju in drevesnico in ju spravil do lepega razvoja. Bil je tudi v družbi jako ljubeznjiv in šaljiv družabnik. Težko ga bomo pogrešali. Škoda bi bilo tudi našega vrta, da bi zdaj morda zaostal. Naj bi ga slavni deželni odbor ne zapustil in noskrbel za boljše vrhovno vodstvo in boljše financiranje.

— Oproščena je bila pri mariborskem okrajnem sodišču pred senatom šestih sodnikov 27letna dekla Alojzija Gollob, ki je bila obtožena, da je usmrtila 7. septembra zvečer svojo gospodinjico Heleno Milchberger.

— 16letni morilec. Pet let težke ječe je prisodilo celovsko izjemno sodišče 16letnemu Avgustinu Presinellu, ki je ubil 27. septembra l. l. svojega nezakonskega otroka in ga pokopal.

— Velika nesreča vsled uhaajajočega plina. V hiši št. 29 na via Siana v Pulji je ponoči počila plinova cev. Uhaajajoči plin je do smrti zastrupil hišnega gospodarja Franca Dallarja, ki so našli že mrtvega, njegovo ženo močno omamilo, da je bila že v globoki nezavesti, pet- in triletna sinčka sta pa bila še precej sveža. Razen gospodarjeve družine je bilo v hiši še deset drugih oseb, ki so jih morali prepeljati v bolnišnico.

— Z bajonetom zabodel je 18. januarja v Framu pri Mariboru posestnikov sin Jožef Fregl, rezervni deseterik 47. pešpolka, tvorničarja Feliksa Zangger, s katerim sta se prej v gostilni sprla zaradi plačila voženj. Zangger je umrl, Freglja so pa zaprli.

— Sin revnih slovenskih staršev feldcajmjoister. Na Dunaju te dni nagloma umrli feldcajmjoister Ivan baron Samonik je bil sin preprostih slovenskih staršev iz Šoštanja.

— Jeseniški kolodvor ni več odgovalar vedno večjemu prometu, zato so ga prezidali in bo kmalu povečanje končano. Predelani kolodvor so otvorili že 11. januarja. Zgradili so pokrit, takozvan otočni peron, kakršen se nahaja n. pr. na celovškem glavnem kolodvoru. Potniki gredo nanj skozi pokrit predor in jim ni treba več hoditi čez tračnice, in čakajo na vlake pod streho. Izhod je dvojen. Potniki lahko znajo, kako naj hodijo, ker je dovolj informacijskih napisov. Ločen od osebnega je tovorni promet. Izboljšanje kolodvora se je z ozirom na omejen prostor izvedlo srečno. Otvorili so povečani kolodvor v navzočnosti vladnega svetnika Kordina. Ljubljancani lahko zavidamo Jeseničane radi njih modernega kolodvora.

— Preko Genove došlo 200 nemških rezervnikov. Iz Rima se poroča: V Genovo se je pripeljalo 200 nemških rezervnikov, ki jih med vožnjo s Španske po morju v Genovo Francozi in Angleži niso zasačili.

Ljubljanske novice.

— Iz cesarskim pohvalnim priznanjem je odlikovan Ljubljancan Franc Mulaček, c. in kr. nadporočnik in pionirski častnik pri 97. pešpolku, ki se bojuje na severnem bojišču od začetka vojne že šesti mesec.

— Naznanilo štacijskega poveljstva ranjenim in bolnim častnikom. Od štacijskega poveljstva smo prejeli: Vsi gospodje častniki, praporščaki, častniški aspiranti, kadeti in kadetni aspiranti (vojaški uradniki in uradniški aspiranti) vseh skupin, ki so se bili ranjeni ali bolni vrnili z bojišča v notranjost in so sedaj ondi v garnizijskih ali rezervnih bolnišnicah, v zavodih prostovoljne sanitetne oskrbe, v civilnih bolnišnicah ali v privatni oskrbi ali so sicer na dopustu ali pa kot lahko bolni in rekonvalescenti služijo pri nadomestnih krdelih ali drugje, in katerih stanje le kolikaj dovoljuje, — se imajo 25. ali 26. januarja od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne osebno zglasti na štacijskem poveljstvu onega kraja, kjer bivajo sedaj, oziroma pri najbližjem štacijskem poveljstvu, da sprejmejo nujna in važna povelja. Gaziisti (aspiranti), katerih stanje ne dovoljuje, da bi osebno prišli na štacijsko poveljstvo, imajo to pismo ali potem druge osebe naznaniti štacijskemu poveljstvu in predložiti vojaško zdravniško spravevalo.

— Potresno gibanje zemeljske plasti na tukajšnji potresni opazovalnici. 18. t. m. so vsi instrumenti tukajšnje potresne opazovalnice beležili precej močno tresenje; središče potresa je oddaljeno do 500 kilometrov. 19. t. m. po polnoči se je obnovilo bližnje tresenje z istim središčem.

— Društvo Pravniki. Redna glavna skupščina za letošnje leto se sklicuje na ponedeljek, 1. svečana, ob 8. uri zvečer. Vršila se bo v klubovi sobi pri »Zlatorogu« (Gosposka ulica) po dnevnem redu, kakor je določena v društvenih pravilih. — Odbor.

— Število v Ljubljani umrlih ranjenecov je že preseglo število 100.

— Umrli so v Ljubljani: Rozalija Blut, postrežnica, 35 let. — Helena Lang, hči železniškega strojevodje, poldrugo leto. — Daniel Mavri, kovaški vajenec, 15 let. — Uršula Goljevšček, bivša blagajničarka, 16 let. — Josip Knific, pešec domobranskega pešpolka št. 27. — Marija Hribar, hiralica, 85 let. — Karel Špine, 22 let, pešec ogr. honvednega pešpolka št. 26. — Anton Pregelj, kovač-hiralec, 80 let. — Mihael Käfer, pešec 70. pešpolka.

— V zasilni rezervni bolnici na Cojzovem grabnu se nahajajo v oskrbi tile ranjeni vojaki: četovodja Zornada Peter, 27. dom. p., iz Pulja; inf. Lovše Ivan, 27. dom. p., iz Dvora; inf. Valentič Filip, Stara Gradiška; inf. Bolka Peter, 27. dom. p., Dvor pri Kranju; inf. Bolzan Fran, 27. dom. p.; inf. Bubič Ivan, 97 pp., Poreč; inf. Bressan Anton, 27. dom. p.; nadom. rez. Kovač Anton, 97 pp., doma pri Poreču; inf. Klein Ivan, 97 pp., iz Škedenja; inf. Rant Fran, 27. dom. p., Selca pri Kranju; dragonec Pirich Jakob, 5. drag. polk, Cerklje; inf. Burjak Anton, 27. dom. polk, Podlipa pri Vrhniki; inf. Klančnik Martin, 87 pp.

— Za občinsko vojno prodajalno se zglašajo še vedno mnogo strank, tako da se priglasijo sprejemajo še do 23. t. m. Uradne ure so od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne v II. nadstropju mestnega magistrata.

— Hišni posestniki, oskrbniki in hišniki se opozarjajo, da morajo pred svojimi hišami in vrtovi s hodnikov in hodnih potov do 7. ure jutraj odmetati sneg; če se napravi poledica, mora vsak pred svojim posestvom in vrtom posuti s peskom, žaganjem ali kakim drugim takim materijalom. Kadar je vreme vlažno, se morajo hodniki počediti. V slučaju potrebe se mora to zgoditi večkrat na dan. Kdor bi se temu ne pokoril, zapade kazni, vrh tega bi pa še mestni magistrat dal delo izvršiti na lastnikove stroške. Pomniti pa je, da ako bi se pripetila zaradi lastnikov malomarnosti kaka nesreča, bi lahko imela tudi civilno-pravne posledice.

— Skladarine prosti čas za odvažanje blaga na državnem kolodvoru v Ljubljani. C. kr. državnoželezniško ravnateljstvo v Trstu razglašajo, da se z veljavnostjo z dne 18. januarja 1915 postavlja izven veljave skrajšanje skladarine prostega časa za odvažanje ter zvišanje skladarine ob oddaji glede postaje Ljubljana—drž. kolodvor.

Altera dveh ogrskih Rumunov.

Rumunska narodna liga v Bukarešti je nedavno v svoj upravni odbor izvolila med drugimi dva ogrska Rumuna: Ladislava Lukaciu in Oktaviana Goga, znanega rumunskega knji-

ževnika. Oba sta bila vevplivna člana rumunskega narodnega odbora, ki se je lani pogajal z grofom Tiszo. Izvolitev teh dveh Rumunov v »Narodno Ligo«, katere cilj je zediniti vse pokrajine, kjer stanujejo Rumuni, z Rumunijo, je vzbudila na Ogrskem veliko pozornost in ogorčenje. »Budapesti Hirlap« piše: Lukaciu in Goga sta se tedaj sama izključila iz zveze z mažarskim narodom, in sicer ne s tem, ker sta se preselila na Rumunsko, nego s tem, ker sta se preselila na Rumunsko, ne da sta postala prvaka take organizacije, katere glavni cilj je napredek proti integriteti Ogrske. Pripominjamo še, da je Oktavijan Goga vojaški obvezanec in nosi torej na sebi tudi žig vojaškega begunca. — »Az Est« pa piše: Ladislav Lukaciu in Oktavijan Goga sta torej izgubila svoje poštenje in se priključila tisti skrajni rumunski stranki, ki se je prodala ruskemu rublju. Labkega srca sta izdala Ogrsko, ki je njima in njunemu narodu s polnimi perišči sipala iz svojih nebes in zemlje. Iz svoje priljage sta vrgla hvaležnost in razboritost in na drsalkah brezvestnosti odhitela na Rumunsko. Bog ju je kaznoval z naravnost čudežno kratkovidnostjo. Sedaj, ko bi morala videti, da se njuni bratje hrabro bore v naši vojski, ko se je cela Ogrska z vsemi svojimi narodnostmi zliila takorekoč v eno samo kovinsko maso, ko smemo reči, da je vsak postal Mažar — sedaj sta smatrala za koristno, da izvedeta najgusnejši čin. Tam na oni strani bosta sedaj dva blebatača več, pri nas pa dva sovražnika manj. Ne, v tem velikem procesu ne bodo odločile umazane besede kupljenih demagogov, nego čisto orožje. Bližnja bodočnost bo prinesla preobrat, ki bo kakor udarec s kladivom padel na blodne glave. Pa, ali bo zdrobil lobanje, ali pa bodo morale iz njih izginiti neumne misli.

Bolgari za samostojno Ukrajino?

Sošija. Z ozirom na ukrajinska stremjenja po samostojnosti piše »Dnevnik«: Ta stremjenja bi morala zlasti balkanskim državam odpreti oči, da bi videli, v čem obstoji namišljena osvobodilna ruska akcija. Ruski despotizem je agresiven in nespravljiv nasproti sosedom. V očigled tega dejstva bi se morale balkanske države in sedanji ruski sosedi vprašati, kaj bo z njimi, če bi Rusija zmaga. Ustvaritev ukrajinske države bi pa Rusijo odprila od Črnega morja in za balkanske države dvignila brambni zid proti ruski nevarnosti. S tem bi za Rusijo prenehal razlog za njene intrige na Balkanu. Ustvaritev ukrajinske države je tedaj zgodovinska potreba za vse države, ki jih Rusija ogrožuje. In koga Rusija ne ogrožuje od Severnega rta do Carigrada?

Naročnike »Svetovne vojske« opozarjamo, da je s šestim sešitkom, katerega smo te dni razposlali, potekla naročnina za prvo četrtletje in jih prosimo, da nam takoj pošljejo naročnino 3 K za drugo četrtletje, ker bi morali sicer ustaviti pošiljanje. Drugo četrtletje, ki bo prinašalo poročila iz srede bojnega meteža, se ho čitalo še z mnogo večjim zanimanjem, posebno, ker se je posrečilo uredništvu dobiti zveze z mnogimi bojovníki. Enemu sešitku drugega četrtletja bo priložen tudi zemljevid, ki bo nudil še mnogo več, kakor se je prvotno poročalo. Ker bi morala pa vsled zemljevida dva sešitka »Svetovne vojske« odnesti, smo se na željo naročnikov odločili zemljevid naročnikom po znižani ceni posebej zaračunati. Za naročnike »Svet. vojske« bo zemljevid veljal samo 1 K. — Sam zase kupljen bo pa veljal zemljevid 3 K. Naročnikom »Svetovne vojske« bomo z zemljevidom poslali poseben račun in položnico za 1 K.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Zahvala.

161

Za vse obilno izkazano sočutje in za prekrasne vence in šopke povodom nenadomestne izgube, ki nas je zadela s smrtjo našega ljubljenega soproga, očeta in brata, tasta, gospoda

Josipa Drag. Steindl

bosn. herc. račun. svetnika itd.

izrekamo vsem in vsakemu najtoplejšo zahvalo.

Rodbine

Steindl, pl. Hoffmann, Ružič.

Zahvala.

Ob smrti naše iskreno ljubljene hčerke, oziroma sestre

Ivanke Javornik

izrekamo prisrčno zahvalo vsem za izkazano sočutje in mnogobrojno udeležbo pri pogrebu. Posebno zahvaljujemo prečast. domačo duhovščino, Marijino družbo in odsek Kat. slov. izobraževalnega društva »Bogomila« za častno spremstvo na zadnji poti.

Najlepša zahvala tudi vsem darovalcem krasnih vencev!

Vrhnika, 19. januarja 1915.

Rodbina Javornik.

3 hiše na prodaj

v eni izmed teh se nahaja gostilna in trgovina, zraven se tudi proda 2 orala stavbna prostora. Več pove lastnik Spod. Šiška, Celovška c. 22. 91

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljnate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki 3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. a 34a.

Napredaj sta v Novem Vohmatu pri Ljubljani

2 novi hiši

z lepima vrtoma. Vsaka hiša obstoji iz 2 stanovanj, kuhinje in prostorne kletje. Kupna zelo ugodna. Več se izve pri Mariji Sedušak, Novi Vohmat 132. 20

Franc Cvilak

balnica voska, obrt medu in voščenin

Slov. Bistrica, Stajersko

priporoča vsem duhovnikom in celemu slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo 3335

voščenih sveč, svitkov, stearinskih cerkv. sveč

v vsaki velikosti in po najnižjih cenah.

Vrtnar

samec, izurjen v delih na zelenjadnem in opeševalnem vrtu, se takoj sprejme na graščini Fužine pri Dev. Mar. Polje.

Advokata

dr. Vilfan in dr. Šavnik

iščeta izurjenega

solicitorja!

Vstop takoj. Ponudbe:

Trst, Vojašniška ulica šte. 13.

Dve stanovanji

vsako obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin, se oddaja takoj ali za februarjev termin v II. nadstropju. Vpraša naj se v Židovski ulici šte. 1, I. nadstropje. 48

Francosko žganje

z mentolom, steklenica po 50 vin., proti revmatizmu, glavobolu, protinu itd. razpošilja po povzetju 3276

Osvald Dobeic

Ljubljana, Martinova cesta 15.

Preprodajalci dobe popust.

Enonadstropna hiša

z dobro upeljano gostilno s 5 gostilniškimi sobami in s pritliklinami in vsem gostilniškim inventarjem, s 4 stanovanji, kletmi, hlevi in drugi prostori, pripravi in v dobrem stavnem stanju, s prostornim dvoriščem, vrtom in s prostorom za balnanje, se proda. — Vpraša se v administraciji tega lista pod »redka pril. kas. 163. 163

Ovčjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi

takoj

J. Grobelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarne Trnkoczy.

Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočisto po bržkonvencijski ceni. Posebno pa se plača lepo belo oprano po najvišji ceni, ki se zanjo lahko nudi.

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Furlan Jakob, mestni učitelj in njegova soproga Marija neutolažljive žalosti potrta naznanjata vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njun nad vse ljubljani edinec, gospod

Adolf Furlan

c. kr. naporočnik v domobranskem pošpolku št. 5 v Pulju,

danes ob 1. uri popoldne v 29. letu svoje starosti, po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nikdar pozabljenega bo v četrtek ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Komenskega ulica šte. 14 na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Predragega pokojnika priporočava v blag spomin.

V Ljubljani, 19. januarja 1915.

Brez vsakega posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. . . . . K 170.217.149 — Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. . . . . K 43.424.496-17 V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lasino koris. obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod na ugodnejšimi pogoji. 24

Peter Kozina & Co.

Tovarna čevljev v Tržiču na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu

3157